

ročník 15 :: číslo 2 :: září 2020

Zpravodaj

AGROVENKOV, o. p. s., Informační středisko pro rozvoj
zemědělství a venkova Pardubického kraje

Vybíráme z obsahu:

- :: **MLS Pardubického kraje**
- :: **Novinky, dotace**
- :: **Mapy přínosu digestátu na
zemědělské půdě v ČR**
- :: **Zprávy z Pardubického kraje**
- :: **Mezinárodní projekty RRAPK**
- :: **Informace z MAS**

Vážení přátelé,

Vážení přátelé,
v letošním roce otevíráte druhé číslo „Zpravodaje“, jehož vydávání společností AGROVENKOV, o. p. s. probíhá už 15. rok.

Touto dobou už mělo být dávno za námi vyhodnocení vítězných výrobků i slavnostní vyhlášení vítězů 14. ročníku potravinářské soutěže „MLS Pardubického kraje“. Corona-virová pandemie ale tomu chtěla jinak. Vyhodnocení proběhlo na pardubickém závodišti až 26. srpna a slavnostní vyhlášení vítězů bude podobně jako v roce 2019 na chroustovickém zámku. Posoudit kvalitu regionálních výrobků bude mít veřejnost 5. a 6. září u příležitosti výstavy KONĚ V AKCI na pardubickém závodišti. Výrobci se objeví i na akcích Pardubického kraje u příležitosti oslav 20. výročí vzniku Pardubického kraje. Letos díky C19 nebudou ani v obvyklém formátu „Krajské dožínky“ na Perštýnském náměstí v Pardubicích, kde jsme plánovali vyhodnotit letošní vítěze 14. ročníku soutěže MLS Pardubického kraje 2020 a uspořádat spotřebitelskou soutěž. V pátek 18. září se bude konat pouze beseda s významnými zemědělci našeho kraje včetně ocenění nejlepších výsledků letošních žňových prací.

Chtěl bych poděkovat za spolupráci a podporu při organizaci soutěže „MLS Pardubického kraje 2020“ Pardubickému kraji, ale také kolegyním a kolegům z informačních středisek jednotlivých okresů, spolupracujících škol a učilišť v Pardubickém kraji.

Snaha o zákonné stanovení zákonného podílu v Česku vyrobených potravin v českých obchodech v časovém horizontu do roku 2027, které by se týkalo jen 1 % z prodávaných 15 500 položek potravin na českém trhu, narazilo na tvrdý odpor zejména zástupců velkých prodejců. Nějak rychle se o povinné podíly českých potravin na pultech řetězců začala zajímat Evropská komise, která hned upozornila na porušení jednotného evropského trhu. Zákon je momentálně vrácen zpět do 2. čtení v Poslanecké sněmovně a další jeho vývoj je ve hvězdách. Dle mého názoru větší naději na úspěch má jiná část novely tohoto zákona a sice ta, kde se hovoří o podílu českých potravin, které by odebírali státní a regionální organizace (úřady, školy, domovy důchodců a jiné). Má jít o výsekové maso, mléčné výrobky, řepný cukr, české ovoce a zeleninu, to znamená o produkty, ve kterých by mohla a měla být ČR soběstačná.

Pokud se nepletu, tak na MZe leží poslední strategie rozvoje českého zemědělství a sice „Strategie MZe ČR do roku 2030“, kterou v roce 2016 přijala vláda ČR. Dle ní by měla ČR usilovat o to, aby jsme, podobně jako vyspělé státy EU 15 nebo Ruská federace, dosáhli co nejvyšší soběstačnosti ve výrobě základních potravin, které jsme zde schopni produkovat. Není přece normální, abychom s dosahovanými výrobními parametry dováželi 60 % vepřového masa a přitom vyváželi bez přidané hodnoty několik milionů tun obilí. O něčem špatném v českém zemědělství svědčí i propastné záporné saldo obchodu se zemědělskými komoditami, zejména vepřovým masem, ovocem a zeleninou.

Důležitou činností AGROVENKOVA, o. p. s. jakožto „Informačního centra pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje“ je i v letošním roce od počátku roku poskytování zdarma vstupních konzultací v rámci dotačního titulu 9.F.e. Informace zaměřené na problematiku zemědělství, rozvoje venkova a bezpečnosti potravin, jsou na čtyřech pracovištích v jednotlivých okresech Pardubického kraje poskytovány po celý rok bezplatně, různými formami (osobní, telefonická, email), všem stanoveným cílovým skupinám i jednotlivcům z řad zemědělských podnikatelů v Pardubickém kraji.

Dovolte mi, abych Vám závěrem jménem společnosti AGROVENKOV, o. p. s. poděkoval za spolupráci, podporu a pomoc a popřál úspěšný zbytek roku 2020.

*Ing. František Smítal
předseda správní rady*

Z Agrovenkov, o. p. s.

MLS Pardubického kraje - 14. ročník soutěže o nejlepší potraviny Pardubického kraje.

I v letošním roce, který je poznamenán pandemií koronaviru, jsme po jarním přerušení soutěže a prázdninovém znovu vyhlášení, dospěli k oceněným výrobkům za letošní rok.

V posledním srpnovém týdnu zasedla odborná komise složená ze zástupců Ministerstva zemědělství, Státní veterinární správy, Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Pardubického kraje a Střední průmyslové školy potravinářství a služeb, aby vybrala ty nejlepší potravinářské výrobky Pardubického kraje. Ocenění a označení Potravinářský výrobek Pardubického kraje „MLS Pardubického kraje“ 2020 spolu

MLS Pardubického kraje je plánováno na 13. října na chroustovic-kém zámku, kde se všichni výrobci setkají.

I letos bylo předáváno ocenění ve čtyřech kategoriích, a to Mlýnské a pekárenské a cukrářské výrobky, Mléko a mléčné výrobky, Maso a masné výrobky a Výrobky z medu a ostatní.

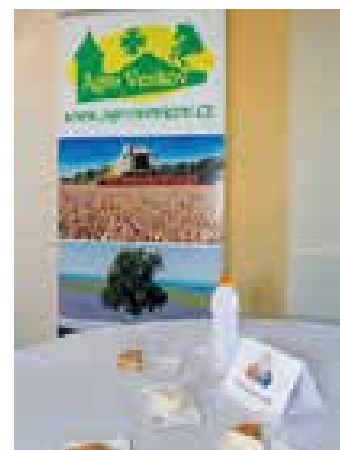
Titul „Objev roku“, určený pro producenty, kteří se do soutěže hlásí úplně poprvé, letos bude uděleno šesti výrobcům. Jsou to Angelika Čížková – Angi dorty, Michaela Kinterová – Tichá včela, Vladimíra Krejčíková – Zegita Ostřetín, Marta Komárková – Cake & Pie - Cukrářská výroba, Josef Branda – Zmrzlina od Pepeho a Armat, s. r. o. – Pivovar Faltus Česká Třebová

Agrovenkov, o. p. s., jež je vyhlášovatelem soutěže se i v letošním roce věnuje propagaci oceněných výrobků. Webové stránky <http://mlspardubickehokraje.cz>, které jsou určeny pro širokou veřejnost, představují oceněné výrobky i jejich výrobce, budou aktualizovány. Novinkou letošního ročníku je mapa Vyrobeno v Pardubickém kraji - <https://www.mapotic.com/vyrobenovpardubickemkraji>, která je určena nejen pro obyvatele, ale také pro návštěvníky Pardubického kraje. V mapě si může každý ve svém okolí najít nejen výrobce potravin, jejich prodejny, ale také prodej ze dvora od místních zemědělců, farmářů, řemeslníky či další výrobce, kteří na území působí.

V rámci další marketingové podpory bude vydán katalog oceněných výrobků a do konce roku připravujeme soutěž pro širokou veřejnost.

s certifikátem uděluje JUDr. Martin Netolický, Ph.D, hejtman Pardubického kraje a předseda správní rady společnosti AGROVENKOV, o. p. s., na základě návrhu hodnotitelské komise. Do letošního ročníku soutěže se přihlásilo 29 výrobců s 96 výrobky. Slavnostní vyhlášení s předáním certifikátů s právem značit své výrobky jako

Novinky, dotace

Nové podmínky nitrátové směrnice

Dne 1. července 2020 nabyly účinnosti nové podmínky tzv. nitrátové směrnice v České republice, které jsou legislativně ukotveny v nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu (změny přináší novela pod č. 277/2020 Sb.). Nově je upraveno vymezení zranitelných oblastí (ZOD) i nastavení pravidel hospodaření v těchto oblastech (5. akční program na období 2020–2024). Zranitelné oblasti, v nichž se nacházejí vody znečištěné dusičnany, zabírají 1,8 milionu hektarů, tedy více než polovinu využívané zemědělské půdy. Jejich vymezení i revize vychází z výsledků vývoje obsahu dusičnanů ve vodách. Od července bylo do zranitelných oblastí přidáno 60 katastrálních území a naopak 45 jich bylo vyřazeno. Jejich seznamy naleznete na www.nitrat.cz.

Nejprve tedy doporučujeme zkontrolovat, zda se změny zranitelných oblastí netýkají i Vašeho podniku. Na dílech půdních bloků (DPB) v nově zařazených katastrálních územích se od 1. 7. musí dodržovat pravidla akčního programu. Naopak, pokud se některé DPB nacházejí v katastrálních územích ze ZOD vyřazených, opatření akčního programu se již dodržovat nemusí. Ale doporučujeme tato pravidla dodržovat i dále, vzhledem k nové povinnosti bilancování dusíku. Bilance se totiž počítá na úrovni celého závodu, bez ohledu na to, jakou částí výměry se nachází v ZOD.

U některých DPB, přes které vede hranice katastrálních území v ZOD a mimo ZOD, může dojít ke změně zařazení do zranitelných oblastí. Mění se totiž kritérium pro jejich zařazení. Místo převažující výměry o zařazení nyní rozhoduje část výměry větší než 2 ha ve zranitelné oblasti.

Hlavní úpravy akčního programu, seřazené z hlediska postupu zemědělských prací:

- Hnojení k meziplovině je možné nejdříve 2 týdny před zapravením na zelené hnojení.
- Hnojení na podporu rozkladu slámy – jen při ponechání veškeré slámy, možné až do začátku zákazu hnojení. Po hnojení ke slámě je možné ještě využít k řepce nově až 30 kg N/ha.
- Úprava použití inhibitorů nitrifikace (povinnost použití jen ve III. aplikačním pásmu, s dávkovacím zařízením pro správné promíchání, 14 dní před začátkem období zákazu hnojení již lze i bez inhibitorů).
- Posun začátku období zákazu hnojení u klimatických regionů (KR) 6 a 7, na úroveň KR 0–5.
- Možnost hnojení až 14 dní po začátku období zákazu hnojení – výjimka umožňuje za příznivých podmínek (prům. teploty vzduchu nad 5 °C) dokončit aplikaci kejdy či digestátu a vyprázdnit tak jímky, např. když to z důvodů deštivého počasí v předchozím období nebylo možné.
- Možnost používání hnojiv s nízkým obsahem N (v dávce do 5 kg N/ha) k ozimým plodinám i v době zákazu hnojení.
- Možnost o 14 dní dřívějšího předjarního hnojení u všech ozimů.

- Zvýšení jednorázové dávky dusíku na deficitních a svažitých pozemcích s TTP.

Z hlediska limitů hnojení jsou důležité zejména následující změny:

- Zvýšení cílových výnosů a limitů přívodu dusíku u některých plodin.
- Zápočet využitelného dusíku z rostlinných zbytků luskovin a jetelelovin do limitu přívodu N.
- Zavedení povinnosti bilancování dusíku za hospodářský rok v rámci zemědělského závodu.

Z hlediska osevních sledů je významný nový požadavek na pěstování kukuřice ve III. aplikačním pásmu nejvýše dvakrát po sobě.

Další informace, včetně platného znění nařízení vlády č. 262/2012 Sb. naleznete na www.nitrat.cz. Promítnutí nových zranitelných oblastí a podmínek 5. akčního programu do registru LPIS se v současné době připravuje a lze ho očekávat do konce měsíce září.

Zdroj: VÚRV, v. v. i. Praha

Změny v oblasti pravidel podmíněnosti účinné od 1. 1. 2021

V předstihu upozorňujeme na změny, které pro pravidla podmíněnosti byly schváleny výše uvedenou novelou nařízení vlády č. 48/2017 Sb., ale jejichž účinnost je s ohledem na potřebu přizpůsobit se novým parametrům odložena až na rok 2021. Jedná se o následující úpravy:

A. Standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu:

DZES 3a) Zácházení se závadnými látkami v rámci ochrany povrchových a podzemních vod a životního prostředí:

U standardu DZES 3a dochází nově k hodnocení předložených aktuálních schválených havarijních plánů dle § 39 zákona o vodách do hodnocení standardu. V praxi to bude znamenat, že fyzické nebo právnické osoby, které jsou uživateli závadných látek a s těmito látkami zachází ve větším rozsahu nebo s těmito látkami zachází tak, že je to spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, budou i pro účely hodnocení standardu DZES 3a povinny disponovat schváleným plánem opatření pro případ havárie na základě ustanovení § 39 zákona o vodách a vyhlášky č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků.

V návaznosti na výše zmíněnou úpravu došlo k úpravě hodnocení ostatních částí tabulky včetně rozšíření způsobu hodnocení trvalosti.

DZES 3c) Skladování závadných látek v rámci ochrany povrchových a podzemních vod a životního prostředí:

Úprava způsobu hodnocení standardu DZES 3c představuje zpřesnění hodnocení rozsahu v návaznosti na § 39 odst. 5 zákona o vodách. V rámci zpřesnění hodnocení je nově zahrnuta také kontrola skladovacích prostor pro skladování použitých obalů.

Rozšíření možností konstatování znečištění v rámci hodnocení závažnosti DZES 3c umožní zohlednit i případy podnětů ze strany ČIŽP nebo POLICIE ČR – na základě fotodokumentace apod., v rámci kterých bylo znečištění prokázáno. V těchto případech nemusí být, vlivem časového zpoždění kontroly vedené následně ÚKZÚZ, unik závadných látek nebo znečištění viditelné, i přesto, že bylo jinými orgány již dříve prokázáno.

Pro zajištění přesnosti hodnocení došlo zároveň rozšíření způsobu hodnocení trvalosti.

DZES 7 d) Omezení souvislé plochy jedné plodiny 30 ha:

Od roku 2021 se již podmínka standardu bude vztahovat na DPB s kulturou standardní orná půda i mimo erozně ohrožené plochy! Pozor - zásev léto - podzim 2020!

Výjimka k omezení plochy jedné plodiny vztahující se na DPB, na které byla podána žádost k **podopatření biopásy nebo podopatření ochrana čejky chocholaté** v rámci agroenvironmentálně-klimatických opatření, a to i pro navazující tato opatření, a na kterém byly ve vegetačním období podmínky předepsané pro tato podopatření je **pro rok 2021 omezena** jen na určitou velikostní kategorii dílů půdních bloků **do 40 ha**.

Pro DPB nad 40 ha se závazkem **podopatření biopásy nebo podopatření ochrana čejky chocholaté** platí, že **výměra plochy pod těmito podopatřeními musí činit minimálně 5 % výměry dílu půdního bloku**, aby výjimka mohla být uplatněna.

B. Povinné požadavky na hospodaření:

Úprava byla provedena pro **hodnocení trvalosti požadavku PPH 13/1**, kterým je požadován dostatečný počet odborně způsobilých zaměstnanců k péči o zvířata v rámci požadavků welfare zvířat. Hodnocení porušení tohoto požadavku ze strany Státní veterinární správy má tak vždy trvalý charakter.

Zdroj: MZe, upravil Smítal

MZe připravuje novelu rostlinolékařského zákona

MZe a ÚKZÚZ momentálně pracují na novele zákona o rostlinolékařské péči. Mezi hlavní prvky, které mají být zohledněny v novele patří:

- Nové definice prahu škodlivosti, zvýšeného stavu škodlivého organismu a kalamitního stavu škodlivého organismu (reakce na zkušenosti s přemnožením hraboše polního).
- Zavedení systému evidence POR na trhu prostřednictvím tzv. 2D kódů a povinnost načítání kódů POR při transportech/předávání až po úroveň uživatele.
- Úprava postupů při dosažení kalamitních stavů škodlivých organismů.
- Možnost používat POR s platným povolením v zemích EU (ve stejných klimatických regionech) ačkoliv v ČR již např. platnost vypršela.
- Úprava procedur pro menšinové použití POR a při mimořádných stavech.
- Možnost aplikovat některé POR pomocí dronů.
- Úprava způsobů vedení evidence POR, včetně povinnosti zemědělců nad 200 ha vést/ převádět záznamy do elektronické podoby a posílat na ÚKZÚZ za předchozí rok.
- Možnost proškolení traktoristů (I. stupeň) prostřednictvím držitele II. nebo III. stupně oprávnění (agronom).

Zdroj: ZS ČR

11. kolo příjmu žádostí z Programu rozvoje venkova 2014–2020

Dne 7. 7. 2020 podepsal ministr zemědělství Ing. Miroslav Toman, CSc. Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 (dále jen „Pravidla“), pro 11. kolo příjmu žádostí. Ministerstvo zemědělství vyhláší 11. kolo příjmu žádostí na operace:

1. 1. 1 Vzdělávací akce,
1. 2. 1 Informační,
4. 3. 2 Lesnická infrastruktura,
6. 1. 1 Zahájení činnosti mladých zemědělců,
6. 4. 1 Investice do nezemědělských činností,
6. 4. 2 Podpora agroturistiky,
8. 4. 1 Obnova lesních porostů po kalamitách,
8. 5. 1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin a
8. 5. 3 Přeměna porostů náhradních dřevin.

Příjem žádostí bude probíhat pouze prostřednictvím Portálu farmáře v termínu od 6. 10. 2020 8:00 hodin do 27. 10. 2020 18:00 hodin.

Finanční objem, v němž budou po vyhodnocení schváleny projekty, je u jednotlivých operací předběžně stanoven následovně:

Operace	Alokace (Kč)
1. 1. 1 Vzdělávací akce	40 000 000
1. 2. 1 Informační akce	15 000 000
4. 3. 2 Lesnická infrastruktura	260 000 000
6. 1. 1 Zahájení činnosti mladých zemědělců	240 000 000
6. 4. 1 Investice do nezemědělských činností	280 000 000
6. 4. 2 Podpora agroturistiky	100 000 000
8. 4. 1 Obnova lesních porostů po kalamitách	287 500 000
8. 5. 1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin	37 500 000
8. 5. 3 Přeměna porostů náhradních dřevin	110 000 000

Zdroj: SZIF

Ročenka chovu skotu v České republice v roce 2019

Publikace přináší ucelený přehled o vývoji chovu skotu v ČR. Ročenka chovu skotu shrnuje hlavní události a výsledky v chovu skotu v ČR v roce 2019 a trendy v tomto odvětví v posledních letech.

Při hodnocení sektoru chovu skotu v ČR v roce 2019 je zřejmé, že nedošlo meziročně k výraznějším změnám, co se týče stavů jednotlivých kategorií skotu, produkce a prodeji mléka a jatečného skotu i spotřebě mléka a mléčných výrobků a hovězího masa. Z dlouhodobějšího vývoje ukazatelů chovu skotu lze jistě pozitivně hodnotit růst celkového objemu vyrobeného mléka v ČR a roční dojivosti, která je u nás ve srovnání se státy EU dlouhodobě jedna z nejvyšších. Na druhou stranu agrární zahraniční obchod ČR se v posledních letech vyznačuje zápornou bilancí, která byla dle předběžných údajů v roce 2019 ve výši -47 mld. Kč, což představuje za poslední roky nejvyšší saldo. Důležitou součástí agrárních vývozu jsou komodity mléko a smetana a živý skot, a naopak větší dovoz nad vývozem byl v ČR v posledních letech u mléčných výrobků a hovězího masa.

V roce 2020 zřejmě výsledky chovu skotu ovlivní i celosvětová pandemie virové choroby COVID-19. V této souvislosti může

docházet k omezenému odbytu, tj. k nadbytku produkce mléka. Vyšší nabídka nad poptávkou pak může být důvodem poklesu výkupních cen mléka, které dle evidence MZe (Mlék (MZe) 6–12) v období mezi lednem a dubnem 2020 v průměru v ČR poklesly z 8,96 Kč/litr na 8,58 Kč/litr, tj. o 4,2 %. A podobný vývoj byl patrný také ve státech EU-27, kde dle evidence Milk Market Observatory (Evropská komise) ve stejném období výkupní ceny mléka poklesly o 4,6 %. Ročenka je k dispozici na <https://www.cmsch.cz/novinky/rocenka-chovu-skotu-za-rok-2019/>

Zdroj: ČMSCH, upravila Brožková

ÚKZÚZ zahájil zkoušení přípravků na ochranu rostlin pro ekologické zemědělství a integrovanou produkci

ÚKZÚZ v letošním roce zahájil ověřování účinnosti přípravků a pomocných prostředků na ochranu rostlin, které lze použít v ekologické a integrované produkci révy vinné, ovoce a zelenin. Pěstitelé tak budou mít díky novému systému do budoucna více nezávislých informací o nízkorizikových přípravcích vhodných pro zmíněné způsoby pěstování.

V rámci trvalých kultur bylo zahájeno testování přípravků na ochranu (POR) rostlin v révě vinné a jádrovinách – konkrétně jabloních. U obou kultur byly cílové choroby vybrány na základě diskuse s profesními svazy, a přípravky k testování i s ohledem na jejich šetrnost k životnímu prostředí a možnostem uplatnění v ekologickém zemědělství (EZ).

Pro révu vinnou byly k testování zvoleny dvě cílové choroby: padlí révové (*Erysiphe necator*) a plíseň šedá (*Botrytis cinerea*). V případě jabloní jsou testovány přípravky proti strupovitosti jabloní (*Venturia inaequalis*), skládkovým chorobám způsobovanými nejčastěji patogeny *Venturia inaequalis*, *Pezicula*, *Glomerella*, *Monilinia fructigena*, *Penicillium expansum*, *Botrytis cinerea*, *Fusarium* sp. atp., a mšicím.

Vzhledem k tomu, že ÚKZÚZ nedisponuje homogenními jednodrudivými porosty révy vinné ani ovocných druhů, na kterých by mohly být pokusy založeny, byla vybrána pracoviště se zkušenostmi v oboru a certifikátem GEP* pro zkoušení por. Pro révu vinnou je to EKOVIN a v jádrovinách VŠÚO Holovousy. Zkoušení v zelenině a bramborách pak probíhá na pracovišti ÚKZÚZ v Olomouci – Holicích.

Zkoušením je ověřována účinnost POR ve vazbě na vhodnost pro EZ a IP. Jedná se o první rok státem organizovaných zkoušek, kdy se zakládá tento systém v ÚKZÚZ ve vazbě na zmocnění v rostlinolékařském zákoně a požadavky Národního akčního plánu (NAP) pro trvale udržitelné používání pesticidů (NAP).

Pokusy budou příští rok opakovány a následně budou Ústavem zveřejňovány první výsledky a doporučení. K šíření těchto informací bude mj. využíván Rostlinolékařský portál i školení ekozemědělců a IP.

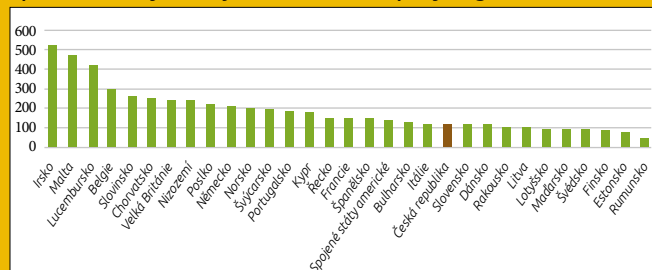
Do budoucna se uvažuje o podobných pokusech při pěstování dalších zemědělských plodin na orné půdě.

*GEP – Good Experimental Practice – zásady správné pokusnické praxe

Zdroj: ÚKZÚZ

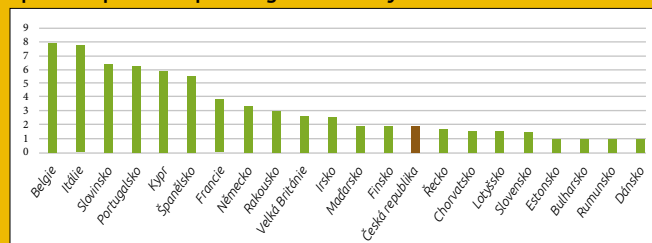
Spotřeba umělých hnojiv a účinných látek v pesticidech na 1 ha orné půdy EU

Spotřeba umělých hnojiv na hektar orné půdy v kg

Zdroj: Eurostat

Spotřeba pesticidů podle kg účinné látky na hektar

Zdroj: Eurostat

Výzva MZE k podávání žádostí o poskytnutí finančního příspěvku na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v nestátních lesích za rok 2019

Ministerstvo zemědělství zveřejnilo výzvu k podávání žádostí o poskytnutí finančního příspěvku na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v nestátních lesích za rok 2019.

Výzva se vyhláší v podobě Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančního příspěvku na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v nestátních lesích za rok 2019 (č. j. 33707/2020-MZE-16221 ze dne 20. července 2020).

Příjem žádostí o poskytnutí příspěvku probíhá od 21. července do 18. září 2020.

Všechny informace k programu jsou uveřejněny na adrese eagri.cz/prispevky-kurovec. Pro dotazy žadatelů jsou k dispozici e-mailová adresa prispevky-kurovec@mze.cz a telefonní linka 221 815 031 (v provozu od pondělí do pátku od 8 do 15 hod).

Zdroj: MZE

Kniha „Péče o zdraví kulturních rostlin v průběhu staletí“

V srpnu vyšla kniha profesora Václava Kůdely a kolektivu „Péče o zdraví kulturních rostlin v průběhu staletí“ – „Historie rostlinolékařství v českých zemích do roku 2019“. Kniha pojednává o tmité cestě vývoje péče o zdraví kulturních rostlin v průběhu staletí v různých částech světa, zejména však v českých zemích. Kniha je určena nejen rostlinolékařům, ale i historiologům, mikrobiologům, fytopatologům, entomologům, herbologům a ekologům. Jako studijní pramen je rovněž využitelná pro učitele a studenty biologických, ekologických a fyto technických oborů.

Informace ÚKZÚZ - Postup při řešení calamitního výskytu hraboše v roce 2020.

INFORMACE K NÁHRADĚ NÁKLADŮ ZA NAŘÍZENÁ MIMOŘÁDNÁ ROSTLINOLÉKAŘSKÁ OPATŘENÍ (dále jen „MRO“) proti calamitně přemnoženému škodlivému organismu hraboši polnímu

Náhrada nákladů je poskytována v souladu s ustanovením § 76 odst. 7 až 11 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

1. Žádost o náhradu nákladů (§ 76 odst. 10 zákona)

Doporučený formulář žádosti obsahující všechny povinné údaje je součástí tohoto dokumentu, i ke stažení na webových stránkách ÚKZÚZ. Pokud má zemědělský subjekt nařízeno několik MRO, podá žádost o náhradu nákladů za každá MRO samostatně.

2. Přílohy k žádosti (§ 76 odst. 11 zákona)

- doklad o užívání pozemků
- doklad o zřízení běžného účtu v české měně
- doklad prokazující rozsah plnění nařízených MRO
- doklady prokazující vyčíslené účelně vynaložené náklady

3. Termín pro podání žádosti (§ 76 odst. 9 zákona)

Nejpozději lze žádost doručit do jednoho roku od vzniku nákladů (termín jednorázové asanace pozemků), za které má být náhrada poskytnuta.

4. Odeslání žádosti, kontrola uvedených údajů, rozhodnutí o náhradě nákladů, proplacení náhrady

Žádost s přílohami se zasílá:

- v elektronické podobě s oskenovanými přílohami datovou schránkou – ID datové schránky ugbaiq7
- písemně na adresu: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Hroznová 2, 656 06 Brno

5. Posuzování účelnosti vynaložených nákladů na provedená opatření - podmínky pro přiznání náhrady:

Nárok na poskytnutí náhrady vynaložených nákladů v případě provedení jednorázové asanace pozemků rodenticidy podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona, vznikne:

a) v případě, že nařízená MRO byla prokazatelně splněna ve stanoveném rozsahu, lhůtě a odpovídajícím způsobem - tato skutečnost bude uvedena v protokolu z kontroly plnění MRO b) v případě, že žadatel o náhradu prokáže ÚKZÚZ dostatečným způsobem, rozsah, výši, hospodárnost a účelnost vynaložených nákladů, které mu vznikly v důsledku provedených opatření – bude zjištěno kontrolou údajů uvedených v žádosti a jejich přílohách

- Lze uznat pouze náklady, které věcně souvisí s provedením jednorázové asanace jednotlivých DPB tzn. náklady na aplikaci rodenticidu Stutox II rozhozem nebo vkládáním do nor a na aplikaci rodenticidu Ratron GW vkládáním do nor. Použití „hrabošního pluhu“ (stroj Wumaki) splňuje podmínky aplikace rodenticidu do nor. Nelze uznat náklady související s aplikací rodenticidů, která byla uskutečněna po vykonání jednorázové asanace (opakovaná aplikace). Stejně tak nelze uznat náklady související s aplikací rodenticidů, která byla provedena ještě před doručením rozhodnutí o nařízení MRO.
  - Výše jednotlivých nákladů musí odpovídat ceně obvyklé v místě a čase.
  - Pracovní a provozní náklady lze uznat jen v případě, že byly vynaloženy ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o MRO tzn. do 30 dní od doručení rozhodnutí o MRO. V této lhůtě také musí být jednotlivé aplikace rodenticidů na příslušných DPB uvedeny v Záznamech o používaných přípravcích na ochranu rostlin. To neplatí u materiálových nákladů, tzn., že přípravky a další prostředky lze zakoupit před vlastním nařízením MRO.
  - Množství rodenticidů použitých na jednotlivých DPB musí odpovídat nařízené dávce na hektar uvedené v části I MRO tzn. vyšší než 2 kg/ha až do 10 kg/ha a musí být v souladu s údaji uvedenými v Záznamech o používaných přípravcích na ochranu rostlin. Celkové množství použitých rodenticidů za podnik pak musí odpovídat součtu množství rodenticidů aplikovaných na jednotlivých pozemcích.
  - Nelze uznat náklady, které neodpovídají nařízeným opatřením dle § 76 odst. 1 písm. c) zákona uvedeným v části I MRO (např. instalace a sejmutí berliček apod.) a dále náklady, které byly provedeny na DPB, které nejsou vyjmenovány v části I rozhodnutí o MRO jako pozemky s calamitním přemnožením (např. sousedící DPB).
- Bližší informace na www.ukzuz.cz, Ing. Tomáš Chrbolka 725 817 896, tomas.chrbolka@ukzuz.cz.

Zdroj: ÚKZÚZ

Termíny příjmu žádosti o dotaci pro rok 2020

DP	název DP	příjem žádosti o dotaci pro rok 2020	příjem dokladů prokazujících nárok na dotaci pro rok 2020
1.D.	Podpora včelařství	do 31. 10. 2020	nedokládají se
1.I.	Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách	5. 1. 2020 - 30. 9. 2020	1. 10. 2020 - 30. 11. 2020
1.R.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů	5. 1. 2020 - 30. 9. 2020	1. 10. 2020 - 30. 11. 2020
1.V.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství	5. 1. 2020 - 30. 9. 2020	1. 10. 2020 - 30. 11. 2020
3.a.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin (biologická ochrana)	Žádost o dotaci pro rok 2020 byla podána prostřednictvím předběžných žádostí podaných v letech 2017, 2018 a 2019.	1. 10. 2020 - 15. 10. 2020
3.b.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin (izoláty)	Žádost o dotaci pro rok 2020 podána prostřednictvím předběžných žádostí do 30. 9. 2019	1. 10. 2020 - 15. 10. 2020
3.c.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin (testování)	1. 12. 2019 - 31. 3. 2020	1. 10. 2020 - 20. 12. 2020
3.d.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin (šlechtění)	1. 12. 2019 - 31. 3. 2020	1. 10. 2020 - 20. 12. 2020
3.e.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin (certifikovaná sadba brambor)	1. 6. 2020 - 15. 7. 2020	1. 6. 2020 - 15. 7. 2020
3.h.	Podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob chmele.	5. 1. 2020 - 30. 9. 2020	1. 10. 2020 - 30. 11. 2020
3.i.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin (uznané osivo lnu, konopí a pícnin)	1. 7. 2020 - 15. 7. 2020	1. 7. 2020 - 15. 7. 2020
3.k.	Mechanická likvidace plevelné řepy jako náhrada za likvidaci chemickou	1. 3. 2020 - 31. 3. 2020	1. 10. 2020 - 31. 10. 2020
8.F.	Podpora na ozdravení chovů prasat a drůbeže	Žádost o dotaci pro rok 2020 podána prostřednictvím žádostí od 1. 9. 2019 do 30. 9. 2019	1. 10. 2020 - 31. 10. 2020
9.A.a.	Speciální poradenství - živočišná výroba	Žádost o dotaci pro rok 2020 podávána prostřednictvím předběžných žádostí do 30. 6. 2020	1. 10. 2020 - 15. 12. 2020
9.A.b.1.-3.	Speciální poradenství - rostlinná výroba	Žádost o dotaci pro rok 2020 podávána prostřednictvím předběžných žádostí do 30. 6. 2020	1. 10. 2020 - 15. 12. 2020
9.A.b.4.a.-j.	Speciální poradenství - rostlinná výroba (odrádové zkoušky)	1. 12. 2019 - 31. 3. 2020	1. 12. 2020 - 31. 12. 2020
9.E.	Školní závody	Žádost o dotaci pro rok 2020 podávána prostřednictvím předběžných žádostí do 31. 5. 2020	1. 10. 2020 - 15. 10. 2020
9.F.e.	Regionální přenos informací	1. žádost o dotaci: 1. 12. 2019 - 31. 12. 2019 2. žádost o dotaci: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021	1. doklady: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 2. doklady: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021
9.F.i.	Odborné konzultace	1. žádost o dotaci: 1. 12. 2019 - 31. 12. 2019 2. žádost o dotaci: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021	1. doklady: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 2. doklady: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021
9.F.m.1.- 4. 9.F.m.6.	Demonstrační farmy	1. 3. 2020 - 31. 3. 2020	1. 10. 2020 - 15. 11. 2020
9.F.m.5.	Demonstrační farmy	1. 3. 2020 - 31. 3. 2020	1. 10. 2020 - 15. 11. 2020
9.H.	Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí	režim bloková výjimka: Žádost o dotaci pro rok 2020 podávána prostřednictvím motivačního formuláře do 31. 5. 2020	1. 6. 2020 - 30. 6. 2020
		režim de minimis: 1. 6. 2020 - 30. 6. 2020	1. 6. 2020 - 30. 6. 2020

9.I.	Podpora zlepšování praktické výuky v produkčním rybářství	5. 1. 2020 - 30. 4. 2020	5. 1. 2020 - 30. 11. 2020
9.J.	Zlepšování praktické výuky ve včelařství	1. 9. 2020 - 30. 9. 2020	1. 9. 2020 - 30. 9. 2020
10.D.	Podpora evropské integrace nevládních organizací	1. žádost o dotaci: 1. 3. 2020 - 31. 3. 2020 2. žádost o dotaci: 1. 7. 2020 - 20. 7. 2020 3. žádost o dotaci: 1. 10. 2020 - 20. 10. 2020 4. žádost o dotaci: 1. 1. 2021 - 20. 1. 2021	1. doklady: 1. 4. 2020 - 20. 4. 2020 2. doklady: 1. 7. 2020 - 20. 7. 2020 3. doklady: 1. 10. 2020 - 20. 10. 2020 4. doklady: 1. 1. 2021 - 20. 1. 2021
10.E.a.	Podpora České technologické platformy pro potraviny	1. žádost o dotaci: 1. 2. 2020 - 1. 3. 2020 2. žádost o dotaci: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 3. žádost o dotaci: 1. 10. 2020 - 15. 10. 2020 4. žádost o dotaci: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021	1. doklady: 1. 4. 2020 - 15. 4. 2020 2. doklady: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 3. doklady: 1. 10. 2020 - 15. 10. 2020 4. doklady: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021
10.E.c.	Podpora České technologické platformy pro ekologické zemědělství	1. žádost o dotaci: 1. 2. 2020 - 1. 3. 2020 2. žádost o dotaci: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021	1. doklady: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 2. doklady: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021
10.E.d.	Podpora České technologické platformy rostlinných biotechnologií (Rostliny pro budoucnost)	1. žádost o dotaci: 1. 2. 2020 - 1. 3. 2020 2. žádost o dotaci: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 3. žádost o dotaci: 1. 10. 2020 - 15. 10. 2020 4. žádost o dotaci: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021	1. doklady: 1. 4. 2020 - 15. 4. 2020 2. doklady: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 3. doklady: 1. 10. 2020 - 15. 10. 2020 4. doklady: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021
10.E.e.	Podpora České technologické platformy pro zemědělství	1. žádost o dotaci: 1. 3. 2020 - 31. 3. 2020 2. žádost o dotaci: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021	1. doklady: 1. 7. 2020 - 15. 7. 2020 2. doklady: 1. 1. 2021 - 15. 1. 2021
13.	Podpora zpracování zemědělských produktů	5. 1. 2020 - 31. 3. 2020	1. 9. 2020 - 4. 12. 2020
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	5. 1. 2020 - 31. 3. 2020	1. 6. 2020 - 31. 7. 2020
	Odstraňování sedimentu z loviště (15.5)	5. 1. 2020 - 31. 3. 2020	1. 6. 2020 - 31. 10. 2020
17.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů	1. 4. 2020 - 30. 4. 2020	1. 4. 2020 - 31. 5. 2020
18.	Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením	5. 1. 2020 - 15. 2. 2020	1. 6. 2020 - 31. 1. 2021
19.A.	Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ	Žádost o dotaci pro rok 2020 byla podána prostřednictvím předběžných žádostí podaných v letech 2018 a 2019.	1. 6. 2020 - 14. 8. 2020
20.A.	Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc	Žádost o dotaci pro rok 2020 byla podána prostřednictvím předběžných žádostí podaných v letech 2018 a 2019.	1. 10. 2020 - 31. 10. 2020
20.B.	Zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže	Žádost o dotaci pro rok 2020 byla podána prostřednictvím předběžných žádostí podaných v letech 2018 a 2019.	1. 9. 2020 - 30. 9. 2020
20.C.	Zlepšení životních podmínek v chovu prasat	Žádost o dotaci pro rok 2020 byla podána prostřednictvím předběžných žádostí podaných v letech 2018 a 2019.	1. 10. 2020 - 31. 10. 2020
20.D.	Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka	Žádost o dotaci pro rok 2020 byla podána prostřednictvím předběžných žádostí od 18.3.2019 do 29.3.2019 a od 16. 9. 2019 do 30. 9. 2019	1. 10. 2020 - 31. 10. 2020
23.A.	Podpora obcím na zajištění nákladů péče o zvířata	5. 1. 2020 - 30. 11. 2020	5. 1. 2020 - 30. 11. 2020

Mapy přínosu digestátu na zemědělské půdě v ČR

Jan Doležal a Adam Moravec, CZ Biom

Bioplynové stanice jsou nepostradatelnou součástí českého zemědělství v době, kdy dlouhodobě klesají stavy hospodářských zvířat, a s tím také množství statkových hnojiv. Z hlediska produkce organické hmoty ve formě digestátu a v přepočtu na zemědělskou půdu nabízí bioplynové stanice ekvivalent 0,06 VDJ/ha. Je to poměrně malý příspěvek z hlediska celkových potřeb zemědělství. Předpokládáme však, že v roce 2030 by tento ekvivalent mohl dosáhnout 0,1 VDJ/ha, což představuje zhruba pětinu současné intenzity chovů dobytka (0,48 VDJ/ha). Souvisí to s postupným nárůstem využití bioodpadů v bioplynových stanicích. Na jednotlivých farmách je však přínos pro půdu a životní prostředí značný již dnes.

Scházející organická hmota

Ministerstvo životního prostředí uvádí, že pro zajištění dostatečného množství organické hmoty v půdě je potřeba více než zdvojnásobit stavy chovů hospodářských zvířat oproti současnosti. V přepočtu na takzvané dobytčí jednotky by byla tato potřeba jedna až dvě krávy na hektar, resp. 1 až 2 VDJ/ha. V roce 2018 to přitom bylo jen 0,48 VDJ/ha.

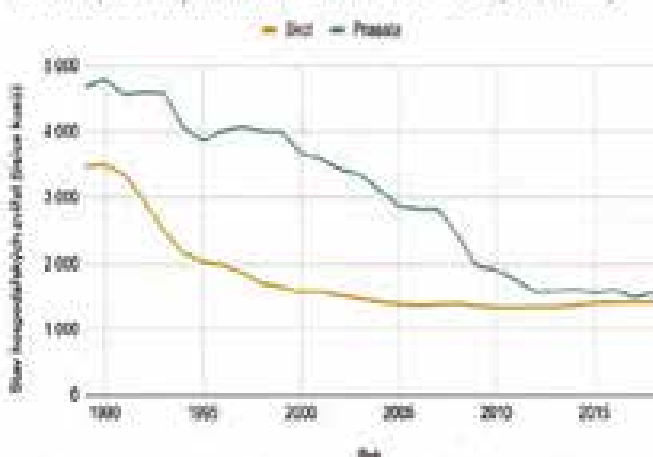

Ilustrační foto: Fertile soil_IFPRI-IMAGES@Flickr.com

Bioplynové stanice mohou zpracovávat různé substráty a společné zpracování se statkovými hnojivy je velmi výhodné. Rozhodně se nedá říci, že by zemědělci stáli před rozhodnutím, zda nakrmit dobytek nebo bioplynku. Právě bioplynová stanice z několika důvodů často přispívá k zachování chovů hospodářských zvířat:

- Snižuje zápach kejdy z chovu prasat, což umožňuje chov zachovat i ve stále se rozšiřujícím zastavěném území obcí.

Slav hospodářských zvířat v letech 1989 - 2016 (v tis. kusů)

- Je zdrojem dostupné energie, která je k chovu potřeba, zejména pro porodny a odchovny prasat, chovy drůbeže apod. V některých případech již poskytuje i chlazení pro zlepšení stájového klima.
- Dostupná energie se stále více využívá pro navazující průmysl, čímž se zvyšuje přidaná hodnota prvovýroby.
- Spotřebuje i horší krmivo, např. části, které nemůže zkrmit dobytek.
- Využívá energii z exkrementů hospodářských zvířat.
- Snižuje celkové emise skleníkových plynů z chovu.

Přínos bioplynových stanic díky digestátu

Ilustrovaný přínos BPS pro produkci organické hmoty (tab. 1) nabízí orientační hodnoty současné produkce organických hnojiv v bioplynových stanicích v přepočtu na kW instalovaného výkonu. Průměrná česká bioplynová stanice o výkonu 756 kW tak z pohledu produkce organické hmoty v podobě digestátu představuje v současnosti 408,24 dobytčích jednotek ($756 \times 0,54$).

Rok	BPS (VDJ/kW se statkovými hnojivy)	BPS (VDJ/kW bez statkových hnojiv)
2017	1,13	0,54
2030	1,73	0,9

Tabulka 1: Ilustrace přínosu BPS pro produkci organické hmoty Zdroj: CZ Biom

Kráva, resp. dojnice, vyprodukuje denně cca 50 kg kejdy, ročně asi 18 tun, zatímco prase 15 tun (VÚMOP). Jedna bioplynová stanice o výkonu 756 kW vyprodukuje orientačně 27 až 41 tun digestátu denně, tj. 10 až 15 tisíc tun ročně (v závislosti na vstupních substrátech). Pokud toto převedeme na jeden kW instalovaného výkonu, půjde o 36 až 54 kg/kW digestátu denně.

Hodnoty vychází z celkové spotřeby substrátů, které jsou BPS konzumovány, přepočtených na produkci digestátu. Tento digestát chápeme jako produkci statkových hnojiv. Při podělení běžnou měrnou produkcí statkových hnojiv jednou velkou dobytčí jednotkou, získáme ekvivalentní počet „bioplynových jednotek“.

Abychom se však nedopustili chyby, kdy je již stav živočišné výroby sám o sobě počítán do zatížení zemědělské půdy právě z pohledu množství VDJ, jsou ze vstupních substrátů vyřazena statková hnojiva. V Česku tvoří necelou polovinu vstupních

substrátů v bioplynových stanicích. Tím klesne produkce digestátu a nedochází k duplicitnímu započtení VDJ. Vše je ještě vztaženo k instalovanému výkonu.

Může tak vzniknout přibližná mapa zatížení VDJ součtem zatížení živočišnou dobytčí jednotkou a „bioplynovou jednotkou“. Ve vybraném území bude příspěvek chovů dobytka a bioplynových stanic ((VDJ resp. BPJ)/ha) následující:

$$\text{intenzita} = \frac{\text{dobytek} + (\Sigma \text{bioplyn} \times 0,54)}{\text{rozloha}}$$

intenzita – přínos dobytka a bioplynových stanic (VDJekv./ha)

dobytek – počet dobytčích jednotek (VDJ)

bioplyn – instalovaný výkon bioplynových stanic (kW)

rozloha – zemědělská půda (ha)

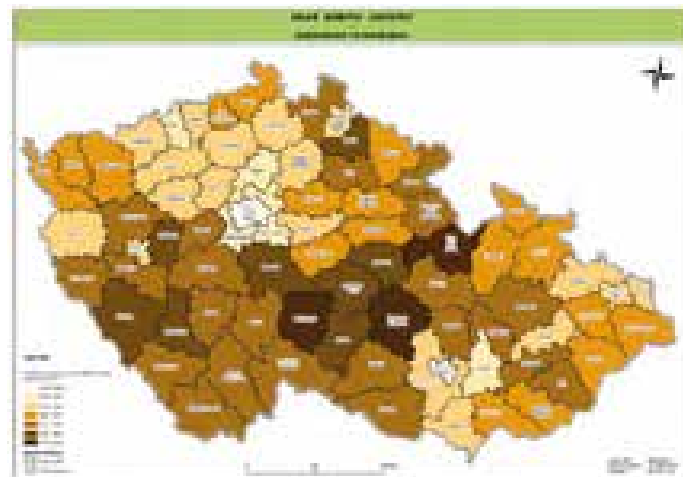
	Jednotka	2018	2030
Instalovaný výkon bioplynových stanic	kW	365 000	480 000
Produkce organické hmoty v BPS	VDJ/kW	0,54	0,9
Zemědělská půda	ha	4 237 318	4 237 318
Produkce organické hmoty bioplynovými stanicemi	VDJekv./ha	0,06	0,10

$0,54 \times 365\,000 \div 4\,237\,318 = 0,06$ VDJ/ha v roce 2018

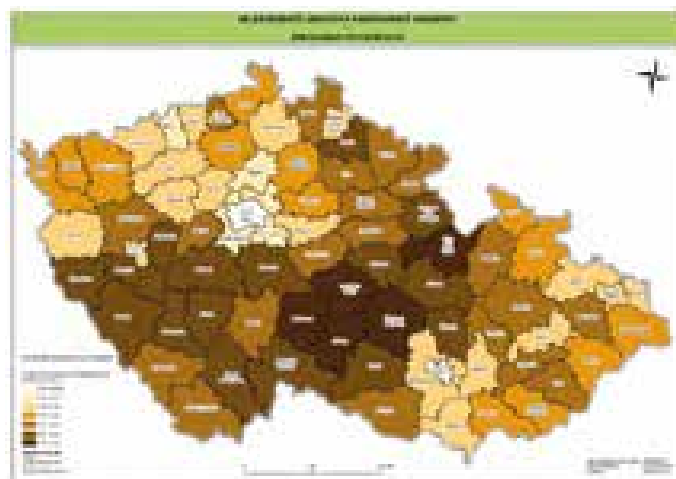
$0,90 \times 480\,000 \div 4\,237\,318 = 0,10$ VDJ/ha v roce 2030

Tabulka 2: Produkce organické hmoty v BPS (ČR) Zdroj: CZ Biom, ČSÚ, ERÚ

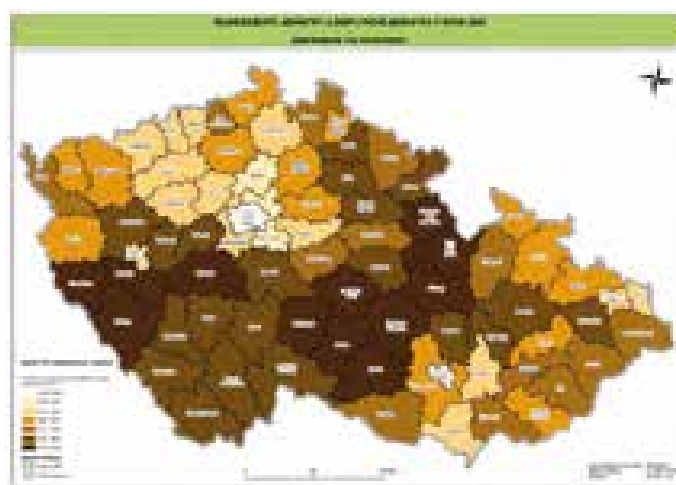
Z hlediska produkce organické hmoty tak bioplynové stanice nabízejí v současnosti ekvivalent 0,06 VDJ/ha. V roce 2030 tento příspěvek může vzrůst až na 0,1 VDJ/ha, pětinu současné intenzity chovů dobytka v Česku (tab. 2). Zvýšení tohoto příspěvku souvisí s postupným nárůstem využívání vedlejších produktů a bioodpadů v bioplynových stanicích a relativním snížením podílu statkových hnojiv na vstupu (viz metodika výpočtu výše). Bioplynové stanice

Mapa 1: Stav hospodářských zvířat v roce 2018 (DJ/ha) (CZ Biom, VÚMOP)

Mapa 2: Stav hospodářských zvířat a výkon bioplynových stanic v roce 2018 (VDJ a BPJ/ha) (CZ Biom, VÚMOP)

Mapa 3: Stav hospodářských zvířat a výkon bioplynových stanic v roce 2030 (VDJ a BPJ/ha) (CZ Biom, VÚMOP)

tak přispívají a stále větší měrou budou přispívat k oběhovému hospodářství.

Přínos bioplynových stanic v jednotlivých okresech v Čechách a na Moravě přibližují mapy, připravené ve spolupráci CZ Biom a Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy (VÚMOP).

Závěr

V některých regionech nejsou téměř žádné chovy hospodářských zvířat a schází proto organická hnojiva, která je nutné nahrazovat jinými zdroji jako je kompost, zelené hnojení, kaly z ČOV nebo právě digestát z bioplynových stanic. V praxi se ukazuje, že v místech s úbytkem hospodářských zvířat tvoří bioplynové stanice zdroj organického hnojiva v podobě digestátu, což přispívá k udržení kvality půdy a snížení spotřeby minerálních hnojiv.

Článek byl publikován v časopise Biom 1/2020 Digestát pokaždé jinak.

I Jarolímová, V., Ministerstvo životního prostředí.

Nakládání s biologicky rozložitelnými odpady: Kaly z ČOV kompostování, aplikace na zemědělskou půdu. Želivec, 14. 3. 2019.

Dostupné z: https://czbiom.cz/wp-content/uploads/2_Legislativni-pozadavky_Jarolimova.pdf

Kraj zaplatí těžbu kůrovcových stromů i oplocení lesních porostů

Pardubický kraj – Lesy v Pardubickém kraji nejsou z pohledu šíření kůrovce v kritickém stavu, přesto je potřeba odtěžit zasažené stromy. Stejně tak je nutné oplotit sazenice a ochránit je tak před zvěří. Krajští radní schválili většinu žádostí o finanční prostředky na obě zmíněné aktivity. Další žádosti musí schválit zastupitelstvo. Celkem kraj plánuje uvolnit na podporu lesnictví více jak šest milionů korun.

„Na setkání Kůrovcového štábu jsme na počátku prázdnin zhodnotili situaci v našich lesích, která není nejhorší. V rámci podpor těžby dřeva je připraveno 17 projektů v celkové výši půl milionu korun a zastupitelé budou rozhodovat o 4 z nich. Za pozitivní lze jistě označit výsadbu dvou milionů stromů. Ty je teď potřeba ochránit pomocí oplocenek. Celkem jsme přijali na tuto činnost 223 žádostí za 6,1 milion, z nichž 74 musí ještě schválit zastupitelstvo,“ informoval radní pro oblast životního prostředí, zemědělství a venkova Václav Kroutil.

Finanční podpora na těžbu kůrovcových stromů je určena sazbou na technickou jednotku, která je 200 Kč/m³. Sazba na oplocení lesních porostů – oplocenky činí 45 000/km, sazba pro individuální ochranu sazenic proti zvěři je 40 Kč/sazenice.

„S podporou těžby kůrovcového dřeva rozhodně nekončíme. Žádosti o finanční podporu lze podávat až do konce září. Průběžně lze žádat i o peníze na oplocení lesních porostů a individuální ochranu sazenic melioračních a zpevňujících dřevin. Žádosti přijímáme nadále na krajském úřadě, i když se mění poskytovatel finančních prostředků, kterým je Ministerstvo zemědělství České republiky,“ sdělil Martin Vlasák, vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství.

PARDUBICKÝ KRAJ

Semináře odstartovaly dialog k problematice změny klimatu

Klimatická změna nám v prvním pololetí letošního roku ukázala oba své extrémy. Sucho (zejména v březnu a dubnu) a přívalové deště v průběhu celého června.

Ukázkou toho, jak mohou věci dobře zafungovat je suchý poldr v obci Ostřetín, který byl vybudován za podpory Pardubického kraje a dokončen v roce 2012. A byl bych rád, aby se do realizace dostal i plánovaný poldr na Kutříně.

Z regionálního pohledu se myšlenkou hospodaření s vodou v krajině zabývá a inovativní řešení hledá projekt podporovaný Pardubickým krajem – RESAO (Regionální strategie adaptačních opatření pro PK). Aktuálně proběhlo již 5 seminářů, kterých se mohli zúčastnit jak starostové dotčených oblastí, tak odborníci z oblasti zemědělství, lesnictví a vodohospodářství. Tyto konzultace beru jako první nástřel toho, jak vést společný dialog všech zainteresovaných na společné téma a hlavně také jak chtít hledat a nalézat vhodná řešení pro danou lokalitu.

Více na www.i-eva.cz - informační leták je přílohou tohoto čísla.

Na seminářích ve Vysokém Mýtě a ve Svitavách zemědělci představili používání půdoochranných technologií, které významným způsobem snižují nebezpečí erozních událostí. Tyto technologie je možné vidět nejen na demo-farmě Statek Bureš v Bučině ve Vysokomýtské synklinále, ale začínají se objevovat i v dalších okresech našeho kraje.

Ukázka technologie Strip till

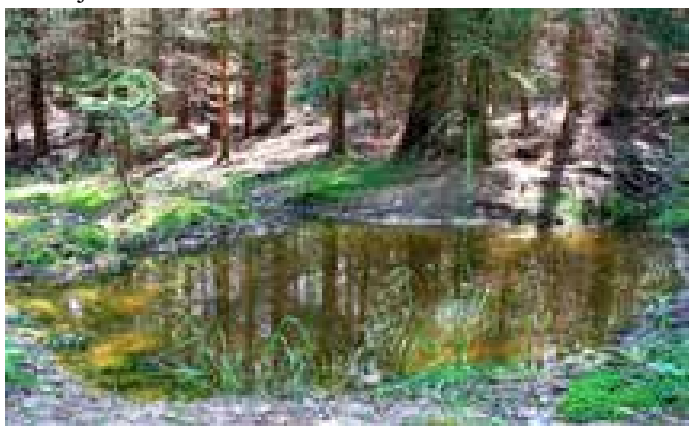
O dobrou zkušenost, jak hospodařit s vodou v lesích se s námi podělily Městské lesy Chrudim prostřednictvím jejich ředitele Ing. Zdeňka Odvárky. A na jednoduchost a účelnost tohoto opatření nás upozornil ředitel z.ú. IEVA pan Mgr. Petr Řezníček.

Společnost Městské lesy Chrudim, s. r. o., byla založena za účelem obhospodařování a správy lesů náležící městu Chrudim o celkové rozloze cca 454,25 ha. V roce 2004 byla část této

plochy převedena do jiné kategorie, tzv. lesy zvláštního určení – lesy příměstské se zvýšenou rekreační funkcí.

V posledních letech se na nepříznivém stavu lesních porostů podílí nedostatek vláhy, který je klíčový pro zdravý růst stromové skladby lesa. To velmi nahrává kůrovci, který ve velkém porosty likviduje.

Lesní tůňka

Často kladená otázka, jaké řešení přijmout, aby se voda v lesích udržela a nestekla do lesních struh a potoků, mívá mnohdy jednoduché a finančně nenáročné řešení. Městské lesy Chrudim, s. r. o. obnovily více než tři desítky lesních tůní. Ty mají zadržet vodu v krajině. Tůňky jsou vybudované na melioračních příkopech, kterými se naši předci naopak snažili lesy odvodnit. Situace byla tehdy dočista jiná, potýkali se s podmáčenými porosty, ve kterých bylo možné hospodářit jen obtížně. My jsme postaveni před opačný problém. Celkem vzniklo 33 tůní, a to ve třech etapách. Drobné tůně jsou jen malým zásahem v lesní krajině, přesto mají velký vodohospodářský význam. Některé tůně udrží vodu celý rok, jiné budou vysychat a naplní se po větších deštích. Obnova jezírek nebyla nákladná, stačilo ve vybraných lokalitách bagrem prohloubit a rozšířit odvodňovací kanály a vytvořit hrázky s přepadem. Městské lesy vyšla jedna tůňka na necelé 3 000 Kč.

Ing. Václav Kroutil, radní Pardubického kraje

Medaili hejtmana získal předseda ZD Rosice Václav Blažek

Pardubický kraj - Na poli u Nabočan se letos v upravené podobě uskutečnila tradiční výstava Naše pole, která stejně jako Pardubický kraj slaví 20 let od svého vzniku. Při této příležitosti předal hejtman Martin Netolický medaili Václavu Blažkovi, který je uznávanou osobností v oblasti zemědělství a i ve svých 80 letech vede významné Zemědělské družstvo Rosice u Chrasti.

„I v téměř 80 letech vede pan Václav Blažek úspěšný zemědělský podnik se zhruba 200 zaměstnanci. O propagaci českého zemědělství a českých potravin pouze nemluví, ale jsou za ním vidět dlouhodobé a konkrétní výsledky. Svoji činností několik desítek let ZD Rosice u Chrasti dokazuje, že české potraviny a český zemědělec mají na domácí půdě své pevné místo. Právě i v této složité době je potřeba si uvědomovat, že podpora českých zemědělců a českých

Medaili hejtmana přebírá z rukou Martina Netolického Václav Blažek, předseda ZD Rosice u Chrasti.

producentů by měla být pevnou součástí naší společnosti,“ řekl hejtman Martin Netolický.

Václav Blažek se zařadil po bok například Ondřeje Moravce, Pavla Stary, Petera Chudíka, youtubera Kovyho a dalších osobností, které obdržely hejtmanskou medaili v minulých letech.

Václav Blažek debatuje v Nabočanech se starostou Hlinska Miroslavem Krčilem.

První žáci unikátního oboru skládali v Hlinsku závěrečné zkoušky

Hlinsko – Tradice výroby mléka sahají v Hlinsku až do roku 1939. Z iniciativy města Hlinska a zaměstnavatelů se právě s místní mlékárnou a Gymnáziem K. V. Raise zástupci Pardubického kraje dohodli před více než třemi lety na otevření tříletého učebního oboru mlékař. Historicky první závěrečné zkoušky se konaly v provozních prostorech mlékárny letos v červnu a nenechal si je ujít ani radní pro školství Pardubického kraje Bohumil Bernášek.

„Závěrečné zkoušky skládali první tři žáci. Jsem moc rád, že se nám podařilo podpořit nový obor mlékař, který je v naší republice unikátní. Podpora středního školství na Hlinecku tím však nekončí.

První mlékaři složili v Hlinsku závěrečné zkoušky. Průběhu přihlíží i radní Pardubického kraje pro školství Bohumil Bernásek.

V současné době plánujeme rozšíření výuky o tříleté obory elektrikář a truhlář. Reagujeme tak na zájem místních podniků o spolupráci s učňovským školstvím,“ informoval radní Bohumil Bernásek.

„Obnova středního odborného školství na Hlinecku je pro nás jednou z priorit. Pro město i celý region je to mimořádně důležitý počín z hlediska budoucnosti. Město Hlinsko proto nečeká se založenými rukama, ale vychází těmto plánům maximálně vstříc. Jsme nejenom iniciátory jednání se zaměstnavateli, ale také připravujeme prostory pro výuku v bývalé administrativní budově firmy ETA. Jedná se o investici za několik desítek milionů korun. Ne náhodou je přitom první obor z oblasti potravinářství – české potraviny jsou totiž otázkou národní bezpečnosti,“ dodal starosta Hlinska Miroslav Krčil.

„Těší nás vzrůstající zájem o studijní obor mlékař. V současné době už můžeme nabídnout jen dvě volná místa v prvním ročníku. Zájemci se mohou hlásit na naší škole,“ informoval ředitel gymnázia Rostislav Dvořáček.

Pohled starosty: Odvaha vytváří příležitost

Když jsme v Hlinsku před pěti lety začali pracovat na obnově středního odborného školství, mnozí si klepali na čelo. A teď složili závěrečné zkoušky první absolventi prvního oboru – MLÉKAŘI. A v dalších ročních studují další žáci. Právě tento obor představuje náš zcela konkrétní příspěvek k podpoře českých regionálních potravinářů a zemědělců. Dobře si pamatují, jak jsme poprvé jednali se zaměstnavateli. Jak jsme poprvé s naším záměrem seznámili zástupce Pardubického kraje. Za odvahu jít do toho společně jim patří velký dík. Velmi si toho vážím. Děkuji ale i těm, kteří nás podceňovali, pomlouvali a dokonce nám házeli klacky pod nohy. Jejich chování a jednání pro nás bylo obrovskou motivací. Tehdy i dnes jsme však především věděli, že děláme správnou věc pro celý náš region – pro naše děti. Osobně jsem o tom přesvědčen na tisíc procent! Zkrátka, odvaha vytváří příležitost.

Miroslav Krčil, starosta Hlinska

V této nejisté době je dobré mít vlastní potraviny

V uplynulých měsících jsme byli vystaveni obrovskému problému – pandemii koronaviru. A přesto v situaci, která nastala, vidím minimálně jednu stejně obrovskou příležitost a šanci pro Českou republiku. Je to možnost zásadního posílení výroby českých potravin, které jsou kvalitní a bezpečné. Stávající krize jen dokazuje, že do budoucna je potravinová soběstačnost naší země naprosto strategická záležitost a NUTNOST. Vždyť dneska je jasné, že nemusí nikdo říčet zbraněmi – stačí prostě jen neposlat pár kamionů s jídlem. A bylo by po „válce“.

Tenhle problém vnímám jako starosta, jako člověk z venkovského regionu. Proč máme nadále vozit zeleninu a ovoce „pod chemií“ tisíce kilometrů v kamionech, když si ji umíme vypěstovat u nás? Proč máme kupovat brambory z Afriky? Proč máme každý rok vyvážet miliony tun obilí do Německa, Polska a jiných zemí, kde za to vykrmí prasata? Hotové maso a výrobky (to lepší si nechají) nám pak prodají zpět. A hlavní část zisku a zaměstnanost zůstává kde? Samozřejmě za hranicemi.

Co je tedy potřeba udělat? Podpořit investice do technologií a legislativní změny ve prospěch českých výrobců, zemědělců; podporovat regionální potraviny. A pak máme šanci. Ovšem úplný základ spočívá v tom, že si jako společnost znovu začneme vážit českých zemědělců a českých výrobců. Jsem proto rád, že konkrétním činem je v tomto směru udělení medaile hejtmana Václavu Blažkovi, předsedovi Zemědělského družstva Rosice u Chrásti. Je totiž dobré mít v této nejisté době svoje potraviny!

Miroslav Krčil, starosta Hlinska

Žádná chemie. Přírodní koupací biotop v Hlinsku je unikátní v celém kraji

Na začátku letošních letních prázdnin bylo v Hlinsku otevřeno přírodní koupaliště. Unikátní projekt „přírodní koupací biotop“ chystala radnice více než tři roky a realizovat se jej podařilo za méně než jeden rok. Jde skutečně o velký úspěch samosprávy města v čele se starostou Miroslavem Krčilem. Po čtyřech desítkách let totiž Hlinsko otevřelo koupaliště, které není klasickým akvaparkem s chemickou úpravou vody a filtrací, ale jeho základem je přírodní biotop s mikroorganismy a rostlinami, které vodu průběžně čistí. Tento typ úpravy vody je vhodný i pro alergiky. Vedle plaveckého bazénu zde najdeme i část určenou pro děti, dále brouzdaliště, některé vodní atrakce a také říčku, která přivádí vodu z čistícího biotopu do hlavního bazénu. Právě herní potok, chce-li říčka, a ostrov jsou unikátní prvky celého rekreačního areálu. „Vážím si odvahy, se kterou jsme rozhodli o realizaci tohoto projektu. Vážím si a děkuji za obrovský kus práce, který byl na této

Přírodní koupací biotop Hlinsko - slavnostní otevření

stavbě odveden. A konečně mám obrovskou radost, že nejenom Hlinceáci, ale i naši sousedé, máme po 40 letech opět koupání dostupné přímo ve městě. Navíc koupání bez chemie v naprosto výjimečném prostředí," uvedl starosta Miroslav Krčil.

Aktuální informace k nové evropské recyklační dani

Přinášíme další podrobnější informace, které se k nové celoevropské dani podařilo zjistit. Přehledně a v bodech:

1. Novou daň, nebudou odvádět producenti, ale jednotlivé členské státy, pro jejichž rozpočty to tak znamená další povinný výdaj. Tento výdaj nyní bude souviset s množstvím nerecyklovaných plastových odpadů v daném státě. Čím více jich bude, tím větší daň bude stát platit. Nelze proto vyloučit snahy členských států o další omezení produkce těch typů odpadů/obalů, které se nedaří recyklovat, a to například pomocí administrativních či finančních opatření. Sledované budou samozřejmě také jiné způsoby nakládání s těmito plastovými odpady s cílem navýšení podílu recyklace.
2. V rámci poplatku by jednotlivé členské státy měly odvádět 0,8 € za každý kilogram nerecyklovaného plastového obalu vyprodukovaného v těchto státech, tedy 800 € za tunu.
3. Poplatek/nová daň z nerecyklovaných plastových obalů se má platit od 1. ledna 2021.
4. Poplatek by měl být odváděn ze státního rozpočtu jako národní příspěvek do rozpočtu EU. Jde o příspěvek členských států vypočítaný na základě váhy nerecyklovaných plastových obalových odpadů v daném státě. Příspěvek bude tedy vycházet podle toho, jak daný stát plní/cíle v oblasti recyklace plastových obalů a plastů.
5. V rámci snížení disproportních dopadů na méně rozvinuté státy se má také uplatnit zastropování příspěvku (3,8 € na hlavu za rok).
6. Ze státního rozpočtu by mohla ČR podle prvních odhadů odvádět cca 70 mil. EUR. A v dalších letech podle toho, zda se podaří podíl recyklace v ČR navýšit na úkor jiných způsobů nakládání s odpadem.

7. Finální dohoda na přijetí této nové recyklační daně ale musí být ještě učiněna v rámci vyjednávání v tzv. triologu a své slovo bude mít ještě před tím Evropský parlament.

Zdroj: časopis Odpadové hospodářství

Absolutním vítězem ve třídění odpadů za rok 2019 se stala obec Čenkovice

Oblíbené lyžařské středisko Orlických hor, obec Čenkovice, se stalo Absolutním vítězem třináctého ročníku soutěže „O perníkovou popelnicí“. Klání vyhlášené Autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a. s. a Pardubickým krajem ukazuje, jak se v jednotlivých sídlech regionu třídí odpad. V roce 2019 to nejlépe zvládla vesnička se 180 obyvateli, příliš ale nezaostávaly ani ostatní obce.

Každoroční jarní vyhlášení letos zpozdila opatření spojená s bojem proti pandemii koronaviru. Na pomyslné stupně vítězů se tak představitelé úspěšných obcí postaví až nyní. „Ani ve složité době nemůžeme zapomínat na ekologii, ke které třídění odpadů neodmyslitelně patří,“ uvedl krajský radní zodpovědný za životní prostředí, zemědělství a venkov Václav Kroutil. „Jsem rád, že statistika třídění, a to nejenom u úspěšných obcí, které vyhrávají soutěž „O perníkovou popelnicí“, ukazuje, že ekologické nakládání s odpady patří u našich občanů už k samozřejmostem.“

Soutěž je rozdělena do tří kategorií, a to na nejmenší obce do tří set obyvatel, střední obce do dvou tisíc obyvatel a města nad dva tisíce obyvatel. Pořadí určuje množství vytríděného odpadu na jednoho obyvatele za celý rok 2019. „Pro většinu obcí je dobré umístění v soutěži prestižní a vidíme, že efektivnímu třídění odpadů věnují nemalé úsilí,“ řekl k soutěži regionální manažer EKO-KOM Stanislav Dokoupil. Podle něj je pro obce motivující nejenom titul či trofej v podobě stylové popelnice z perníku, ale také finanční bonus v řádech desítek tisíc korun. Ten samosprávy většinou investují zpět do zkvalitnění systému třídění odpadů na svém území.

Jaké jsou tedy výsledky třináctého ročníku soutěže „O perníkovou popelnicí“ za rok 2019?

OBCE DO 300 OBYVATEL

Zhruba sto třicet obyvatel bezesporu potěší třetí místo Žlebských Chvalovic, obce na prahu Železných hor. Druhé místo tentokrát získala obec Neratov. Ani tradičně výborné výsledky loňského vítěze této kategorie a několikanásobného držitele ocenění pro Absolutního vítěze nedostaly obec nedaleko Lázní Bohdaneč na Pardubicku na nejvyšší stupínek. Ten totiž obsadila už zmíněná obec Čenkovice. Zdejší starosta Josef Dostálek přičítá úspěch mimo jiné zvýšenému množství sběrných nádob v obci. A také osvětě. „Dáváme lidem informace, kde najdou nádoby na tříděný odpad a stále je také k třídění přesvědčujeme,“ vysvětlil starosta Dostálek. „Dvakrát do roka také děláme i s dětmi procházku celou vesnicí, sbíráme odpad, a to i po rekreatantech, třídíme ho a vysvětlujeme, proč třídít. Také to nejmladší generaci učíme v rámci dětských dnů,

měli i přednášku s horskou službou a záchrannou službou, při které jsme rozebírali i právě třídění odpadů.“

OBCE OD 301 DO 2 000 OBYVATEL

V kategorii středních sídel vybojovaly za rok 2019 třetí příčku Slepotic, obec s necelou pětistovkou obyvatel ležící na Pardubicku. Ke druhému místu si mohou gratulovat na opačném konci pardubického okresu, a to v Čeperce. Více než tisícíhlavá obec obhájila loňskou stříbrnou pozici. Stejný kousek, ovšem na pozici vítěze kategorie, se povedl obyvatelům oblíbeného rekreačního města Seč.

OBCE NAD 2 000 OBYVATEL

Na třetím místě kategorie velkých obcí a měst se umístilo rodiště Bohuslava Martinů. Tím jsme asi nejenom hudebním znalcům prozradili, že bronzovou příčku obsadilo město z pomezí Čech a Moravy - Polička. Loni třetí Opatovice nad Labem si letos polepšily a skončily na druhém místě. S nedalekou Čeperkou, která brala stříbro v prostřední kategorii, tak mohou úspěch oslavit společně. K posunu došlo i na vítězné pozici. Tu obsadila loni druhá Moravská Třebová.

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ A SKOKAN ROKU

Jak už jsme prozradili na začátku, Absolutním vítězem se za rok 2019 stala obec Čenkovice. Vyhlášovatelé soutěže „O perníkovou popelnicí“, tedy společnost EKO-KOM a Pardubický kraj, ale oceňují také obec, která se v třídění odpadů v meziročním srovnání nejvíce zlepšila. V roce 2019 se největší postup pořadím povedl obci Líšnice z podhůří Orlických hor, která se v rámci soutěže stala Skokanem roku.

KOLEKTIVNÍ SYSTÉMY

Současně s vyhlášením výsledků soutěže „O perníkovou popelnicí“ jsou tradičně oceňovány i obce, které uspěly v rámci kolektivních systémů. V rámci systému Elektrowin jde o nejvyšší výtěžnost zpětného odběru velkých a malých domácích spotřebičů a elektrického a elektronického nářadí. U kolektivního systému Asekol pak o sběr drobného elektrického, spotřební elektroniky, lékařských přístrojů, hraček a podobně.

ELEKTROWIN

Nejlepší zpětný odběr elektrozařízení v rámci systému Elektrowin v roce 2019 dosáhli v kategorii obcí do dvou tisíc obyvatel v Sobětuchách na Chrudimsku. V kategorii nad 2001 obyvatel bylo nejlepší Hlinsko. První zmíněná obec navíc zaznamenala nejvyšší procentuální meziroční nárůst sběru elektrozařízení a stala se tak Skokanem roku.

ASEKOL

V rámci kolektivního systému Asekol byla v kategorii do dvou tisíc obyvatel nejúspěšnější za rok 2019 obec Moravany. V kategorii do pěti tisíc obyvatel zvítězilo město Jablonné nad Orlicí a v kategorii nad pět tisíc obyvatel nedaleké Ústí nad Orlicí. Kolektivní systém Asekol oceňuje speciální odměnou také nejvyšší výtěžnost prostřednictvím červených kontejnerů. Tu stejně jako v loňském roce získala obec Svídnice.

VÍTĚZNÉ OBCE ZA ROK 2019

OBCE DO 300 OBYVATEL

obec Čenkovice	80 000 Kč
obec Neratov	45 000 Kč
obec Žlebské Chvalovice	25 000 Kč

OBCE DO 2 000 OBYVATEL

město Seč	80 000 Kč
obec Čeperca	45 000 Kč
obec Slepotic	5 000 Kč

OBCE NAD 2 000 OBYVATEL

město Moravská Třebová	80 000 Kč
obec Opatovice nad Labem	45 000 Kč
město Polička	5 000 Kč

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ

obec Čenkovice

SKOKAN ROKU

obec Líšnice	20 000 Kč
--------------	-----------

KOLEKTIVNÍ SYSTÉM ELEKTROWIN

obce do 2000 obyvatel	obec Sobětuchy	10 000 Kč
obce od 2001 obyvatel	město Hlinsko	30 000 Kč
skokan roku	obec Sobětuchy	20 000 Kč

KOLEKTIVNÍ SYSTÉM ASEKOL

obce do 2000 obyvatel	obec Moravany	10 000 Kč
obce do 5000 obyvatel	město Jablonné nad Orlicí	15 000 Kč
obce nad 5000 obyvatel	město Ústí nad Orlicí	20 000 Kč
speciální odměna obec	Svídnice	10 000 Kč

Pardubický kraj a společnost EKO-KOM, a. s. blahopřejí oceněným obcím a děkují za jejich dlouhodobou snahu v oblasti třídění odpadů. Poděkování samozřejmě patří také obcím, které se na stupni vítězů v roce 2019 neocitly, nicméně i ony přispívají k výborným výsledkům výtěžnosti tříděného odpadu na území Pardubického kraje.

CENTRUM NA PODPORU ZEMĚDĚLCŮ („CPZ“)

V rámci Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje („RRA PK“), která již od roku 1999 podporuje rozvoj Pardubického kraje, a to především ve spolupráci s veřejnou správou regionu, které pomáhá financovat její rozvoj pomocí evropských dotací, tedy dotací ze strukturálních fondů EU, vzniklo v roce 2018 Centrum na podporu zemědělců („CPZ“). Jak již název napovídá, jedná se o konzultantku RRA PK, specializovanou na dotace pro zemědělské subjekty, která Vám pomáhá se zorientovat se v problematice zemědělských dotací. CPZ je současně výstupem mezinárodního projektu INNOGROW, který byl realizován v rámci programu Interreg Europe, ve kterém se na základě provedených analýz ukázalo, že je v kraji nutné podporovat malé a střední zemědělské podnikatele.

Centrum na podporu zemědělců od svého vzniku podalo pomocnou ruku již mnoha zemědělským, ale i lesnickým subjektům, kteří potřebovali poradit ohledně problematiky dotačních možností pro jejich investice. Provádíme pravidelné konzultace a aktualizace možností, pro nejhodnější investici. Pro potencionální žadatele je důležité nejen jim poradit, v rámci, kterého opatření/výzvy mohou investovat, ale také posouzení, zda se jim to vyplatí.

Co se událo:

Vyjma desítky posouzených projektových záměrů zemědělských podnikatelů byl kladně zhodnocen a podpořen projekt v rámci 8. kola PRV. Jednalo se o pořízení Klanicového vyvážecího vleku za traktor pro žadatele spravujícího les o výměře méně než 20 ha. Jelikož se jedná o drobného hospodáře, který doposud mnoho úkonů prováděl manuálně, bylo pro něj velmi důležité získat finanční podporu na nákup zmíněného stroje, který mu bude nesmírnou pomocí a uleví především fyzické náročnosti. Nebylo však pro něj jednoduché uspět v konkurenci středních a velkých podniků, jelikož investice do strojů jsou vysoké a doba návratnosti investice u malých podnikatelů bývá delší než u větších podniků. V tomto případě se podpoření nákupu lesní techniky vydařilo a poskytovatel dotace schválil žádost jako způsobilou.

Ilustrační foto

Na co se můžeme připravit:

V následujícím období 1-2 let se dostáváme do tzv. přechodného období, kdy je minimální množství výzev pro žadatele v rámci PRV. Proto je důležité se dívat i po jiných alternativách. Ještě v roce 2020 lze využít těchto možností:

PRV pro rok 2020

Aktuálně až do 4. 8. 2020 je možné podat žádost v rámci operací **4. 1. 1 Investice do zemědělských podniků**, podporovanými oblastmi jsou: ovoce, zelenina vč. brambor, chmel, vinná réva, prasata, drůbež, ovce a kozy, kde základní výše dotace činí 50 %. Druhou otevřenou operací je **4. 2. 1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**, kde jsou nově podporovány i velké podniky a výše podpory činí 50 %.

Dále bude v termínu od 6. 10. 2020 do 27. 10. 2020 probíhat příjem žádostí v rámci 11. kola PRV, kde vyjma vzdělávacích a informačních akcí budou otevřeny operace:

- 4. 3. 2 Lesnická infrastruktura,
- 6. 1. 1 Zahájení činnosti mladých zemědělců,
- 6. 4. 1 Investice do nezemědělských činností,
- 6. 4. 2 Podpora agroturistiky,
- 8. 4. 1 Obnova lesních porostů po kalamitách,
- 8. 5. 1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin,
- 8. 5. 3 Přeměna porostů náhradních dřevin.

Platné a pravomocné opatření stavebního úřadu se bude dokládat až spolu s předkládáním povinných příloh. V tomto kole se nedoporučené žádosti zařadí do tzv. zásobníku projektů a pokud vznikne zůstatek finančních prostředků, budou žádosti vzaty zpět do administrace.

Doplňkově sledujeme výzvy v rámci MAS (místních akčních skupin), které vyhláší výzvy též v rámci PRV, dle výše zbývajících finančních prostředků. Tyto výzvy jsou především vhodné pro malé subjekty.

Národní dotace pro rok 2020

Národní dotace jsou nastaveny vždy na celý rok, ale jednotlivé výzvy jsou vyhlašovány postupně, níže je uveden výčet aktuálně dostupných programů, vč. termínu příjmu žádostí.

- Podpora včelařství – příjem žádosti do 31. 10. 2020
- Vybudování kapkové závlahy – příjem žádosti do 30. 9. 2020
- Restrukturalizace ovocných sadů i v režimu EZ – příjem žádosti do 30. 9. 2020
- Podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob chmele – příjem žádosti do 30. 9. 2020
- Podpora praktické výuky ve včelařství – příjem žádosti do 30. 9. 2020
- Podpora obcím na zajištění nákladů péče o zvířata – příjem žádosti do 30. 11. 2020
- Dotační program 2 A – individuálně příjem žádosti do 30. 10. 2020 a do 20. 1. 2021 – zaměřen na:
  - Zavádění a vedení plemenných knih skoku, koní, prasat
  - Zajištění testování užitkových vlastností mladých plemenných koní (tzv. KMK)

- Zajištění kontroly užítkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka
- Testování a posuzování dospělé drůbeže v testovací stanici
- Testování a posuzování drůbeže ve výkrmovém testu
- Podpora prevence před povodněmi – příjem žádosti do 31. 12. 2023
- Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy – II. etapa (tj. koncové části závlahových systémů) – příjem žádosti do 30. 9. 2020
- Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích – 2. etapa – předpokládané vyhlášení výzvy září 2020

V případě zájmu o konzultace a zpracování projektových žádostí kontaktujte Ing. Moniku Illichovou, tel: 731 334 446, email: monika.illichova@rrapk.cz.

Užitečné odkazy:

<http://rrapk.cz/>
<https://www.szif.cz/cs/prv2014-opatreni>
<https://www.szif.cz/cs/nd-dotacni-programy>
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/>

Mezinárodní projekt CONDEREFF

Projekt CONDEREFF, na kterém se podílí 7 zemí z Evropské unie zahájil svou činnost v červnu roku 2018. Mezi partnery konsorcia patří také Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje (RRA PK).

Projekt CONDEREFF, na kterém se podílí 7 zemí z Evropské unie zahájil svou činnost v červnu roku 2018. Mezi partnery konsorcia patří také Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje (RRA PK).

Projekt cílí na vyšší efektivitu využívání zdrojů a modelů cirkulární ekonomiky v oblasti nakládání se stavebním a demoličním odpadem. Celosvětově tvoří stavební a demoliční odpad nejobemnější a nejtěžší vyprodukovaný druh odpadu vůbec. V České republice tomu není jinak a stavební a demoliční odpady tvoří více jak polovinu veškeré produkce odpadu. Díky selektivní demolici jsou jednotlivé materiály separovány již v průběhu bouracích prací a tímto vznikají podmínky pro recyklaci stavebních a demoličních odpadů. Tyto recyklované materiály mohou být použity jako náhrada přírodních materiálů, a to buď přímo, například zemina pro zásypy anebo nepřímo jako vstupní surovina při výrobě stavebních výrobků, jako např. kamenivo pro výrobu betonu.

Míra recyklace a kvalita recyklátů stavebního a demoličního odpadu se napříč Evropou značně liší, a to představuje pro partnerské země konsorcia výzvu, především pak pro instituce veřejné správy. Projekt cílí na sdílení stávající dobré praxe nakládání se stavebním a demoličním odpadem, jejich skladováním, dalším možným využitím a snaží se podpořit poptávku po takovémto druhu odpadu jako znovu využitelném stavebním materiálu.

V rámci projektu pořádá RRA PK online setkání zúčastněných stran, které proběhne dne 18. srpna. Na setkání se bude možné přihlásit z jakéhokoli místa s připojením na internet a podporujícím zařízením. Online setkání se bude skládat především z krátkých vstupních bloků prezentujících na téma recyklace odpadu a cirkulární ekonomiky následované diskuzí. Pozvánka bude uveřejněna na webových stránkách a sociálních sítích projektu. Odkazy na webové stránky a sociální síť naleznete pod článkem v sekci „užitečné odkazy“.

Dále bude zajímavou akcí projektu „Druhá šance pro stavební a demoliční odpad“ věnovaná široké veřejnosti, která se uskuteční začátkem října 2020 na půdě Univerzity Pardubice. Tato akce bude věnována především na zvýšení povědomí k tématu recyklace stavebního a demoličního odpadu, otázkám řešených v projektu a o očekávaném dopadu na legislativu.

V listopadu proběhne pro zúčastněné strany, zástupce měst a obcí, firem a odbornou veřejnost setkání pod názvem „Info day – posílení

efektivního využívání zdrojů a modelů cirkulární ekonomiky v oblasti nakládání se stavebním a demoličním odpadem“. Setkání bude věnováno bloku přednášek a diskuzím k aktuálním problémům a řešení v oblasti stavebního a demoličního odpadu, druhotnému vs. primárnímu odpadu, cirkulární ekonomice a příkladům dobré praxe.

Pokud Vás projekt zaujal z profesního hlediska anebo Vás téma či plánované akce zajímají, ozvěte se nám, či sledujte novinky, a to prostřednictvím webových stránek Interreg Europe, Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje, Facebooku, Twitteru či LinkedIn.

Kontaktní informace:

Bc. Lucie Balcarová
 Tel.: +420 466 053 911
lucie.balcarova@rrapk.cz

Mgr. Jan Gregor
 Tel.: +420 466 053 914
jan.gregor@rrapk.cz

Užitečné odkazy:

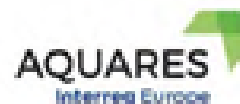
<http://rrapk.cz/projekt-condereff>
<https://www.interregeurope.eu/condereff/>
<https://www.facebook.com/Condereff>
<https://twitter.com/CONDEREFF>
<https://www.linkedin.com/in/condereff-project/>

European Union
 European Regional
 Development Fund

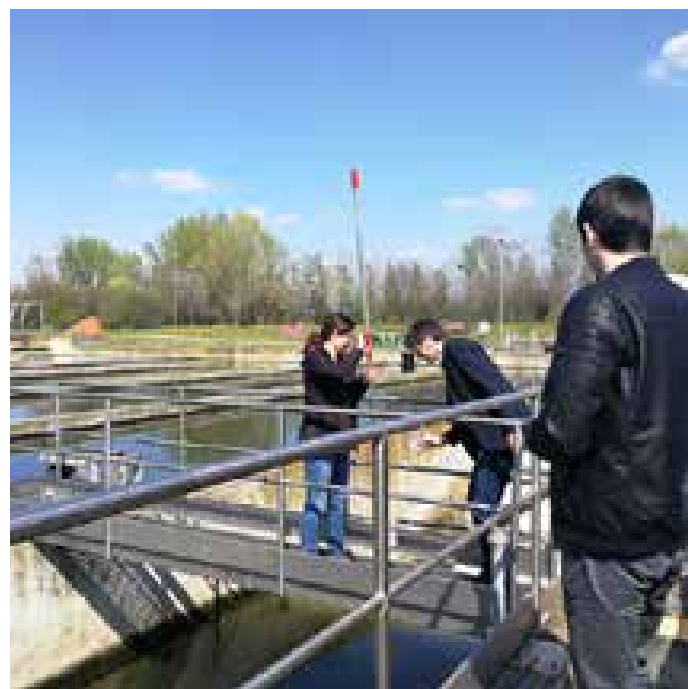

Mezinárodní projekt AQUARES

Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje (RRA PK) od června roku 2018 spolupracuje s partnery z devíti zemí Evropské unie na projektu pod názvem AQUARES.

Projekt se zaměřuje na dosažení efektivního hospodaření s vodou prostřednictvím opětovného využití vody a na zajištění ochrany vodních zdrojů. Recyklace vody je klíčem k její udržitelnosti nejen v suchých oblastech Evropy, ale také na území České republiky. Celoevropským tématem je opětovné využívání odpadní vody, která má po úpravě vyšší kvalitu nebo jakost a je vhodná k dalšímu využití. Recyklace vody může při využití správných inovací přispět k efektivnímu využívání zdrojů v takových oblastech jako je například obnovení mokřadů, zavlažování plodin, zvýšení průmyslového využití (např. voda využitelná pro ochlazování) nebo ke zvýšení kvality půdy a zlepšení retenční schopnosti krajiny.

„Informační den – posílení efektivního vodohospodářství“, která bude věnována přednáškám a diskuzím k aktuálním problémům a řešení v oblasti vodohospodářství, sucha, ochrany a znovupoužití vod v praxi.

Pokud Vás projekt zaujal z profesního hlediska anebo Vás téma či plánované akce zajímají, ozvěte se nám, či sledujte novinky, a to prostřednictvím webových stránek Interreg Europe, Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje, Facebooku, Twitteru či LinkedIn.

Kontaktní informace:

Bc. Lucie Balcarová
Tel.: +420 466 053 911
lucie.balcarova@rrapk.cz

Mgr. Jan Gregor
Tel.: +420 466 053 914
jan.gregor@rrapk.cz

Užitečné odkazy:

<http://rrapk.cz/projekt-aquares>
<https://www.interregeurope.eu/aquares/>
<https://www.facebook.com/projectAQUARES>
<https://twitter.com/AquaresEurope>
<https://www.linkedin.com/feed/>

Realizací projektu se cílí na přijetí udržitelného rozvoje a ekoinovaci v zemědělství, průmyslu, městských a rekreačních oblastech. Zvýší se tak povědomí o vědeckých poznatcích a výhodách obnovitelných zdrojů vody a o řešení vodní efektivity pro environmentální udržitelnost zemědělských a průmyslových podniků na území EU.

Aktuálně v rámci projektu chystá RRA PK setkání zúčastněných stran, které proběhne dne 18. srpna online. Setkání bude možné sledovat z jakéhokoli místa s připojením na internet. Pozvánka bude uveřejněna na webových stránkách a sociálních sítích projektu. Webové stránky naleznete v sekci „užitečné odkazy“ pod článkem.

Velmi zajímavou akcí bude především pro širokou veřejnost, děti i studenty, akce „Šetříme vodu“, která se uskuteční začátkem října 2020 na půdě Univerzity Pardubice. V rámci akce se uskuteční interaktivní výstava, kterou nás provedou mladí lidé, kteří se zabývají hospodařením s pitnou vodou. Výstava, pod názvem „H2ospodař“ se bude skládat ze čtyř tematických bloků, které popisují jednotlivé úseky cesty pitné vody. Konkrétní termín konání akce bude uveřejněn na sociálních sítích či webových stránkách projektu.

V listopadu proběhne akce pro zúčastněné strany, vodohospodáře, zástupce měst a obcí a odbornou veřejnost setkání pod názvem

European Union
European Regional
Development Fund

Farmářské brambory z Chvojence

Rodina Skutilova se zabývá pěstováním brambor, které jsou vyhlášené výjimečnou kvalitou, neboť je při jejich pěstování i sběru dárán důraz na velký podíl ruční práce. Všechny brambory, které se dostanou od Skutilů na váš stůl, jsou ručně tříděné a pečlivě skladované, což je zárukou jejich jedinečnosti. Farma byla podpořena v rámci Programu rozvoje venkova prostřednictvím MAS Holicko.

Vaše farma má dlouholetou tradici, kde jsou její začátky?

Už manželův dědeček zemědělsky hospodařil, až do znárodnění v roce 1974. Po revoluci rodičům vrátili pozemky a ti od r. 1992 podnikali jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě. Rodiče obhospodařovali celkem cca 50 ha. K vlastním 6ha pozemkům si ještě další pronajali. Od roku 2011 vlastní firmu můj manžel, který ji od svého otce odkoupil.

Jaký je současný stav a plány?

Od roku 2013 manžel firmu postupně rozšiřuje. V roce 2016 jsem začala podnikat s manželem a pěstovat brambory, které do té doby pěstoval on. V současné době hospodaříme na cca 210 ha, z toho budeme mít letos cca 8 ha brambor. Museli jsme tedy pořídit i odpovídající techniku. Koupili jsme starší větší sazeč a frézu na brambory. Letos plánujeme koupit bramborového kombajnu a zvětšení bramborárny. Stále je co zlepšovat. Zvažujeme i zřízení menší prodejny s našimi produkty.

Co všechno pěstujete?

Kromě brambor pěstujeme ještě pšenici, řepku, Kostřavu a hrách pěstujeme množitelky na osivo. Loni jsme zkusili pár sazenic dýní a v letošním roce poprvé zkusíme česnek.

Podle čeho se rozhodujete, co pěstovat?

O tom, co a kde se zaseje či zasadí, si rozhoduje manžel. Některá plodina zůstává na daném pozemku i několik let, jiná je každý rok jinde. Rozhodnutí je závislé nejen na poptávce po plodině, ale i na možnostech pozemku. Ne všechny naše pozemky jsou vhodné pro všechny plodiny.

Jak se vypořádáváte se suchem, které teď trápí spousty zemědělců.

Sucho nás samozřejmě trápí jako všechny ostatní zemědělce. U brambor řešíme problém zaléváním, alespoň té nejranější odrůdy. Pod brambory hnojíme kompostem a hnojem, který udržuje vláhu. Změnili jsme i technologii pěstování – děláme širší řádky a připravujeme půdu frézou. Zavlažování zatím nemáme, snad někdy do budoucna.

U ostatních plodin nám nezbyvá nic jiného než čekat, jak to dopadne.

Ale zpátky k bramborům. Vaše brambory získali v roce 2019 značku Regionální produkt kraje Pernštejnů, co pro Vás toto ocenění znamená?

Ano, to je pravda. Od loňského roku jsme držiteli tohoto ocenění. Znamenalo to pro nás větší zájem o naše brambory, za což jsme rádi. Pro nás je tedy ocenění motivací k další práci a závazkem vůči našim odběratelům nepolevit v kvalitě.

V čem spatřujete kvalitu vašich brambor? A jakých odrůd si ceníte?

Kvalitu brambor ovlivňuje mnoho faktorů – od zasazení, přes sklizeň a uskladnění. My brambory určené k uskladnění necháváme po vyorání min 14 dní odležet. Tady se projeví většina neduhů. Pak je teprve přetřídíme. Všechny brambory nám tak projdou rukama

min 2x. Důležité je také uskladnění, brambory potřebují tmou a optimální teplotu. Investovali jsme tedy do chlazení v bramborárně.

Co se týče odrůd, máme jednu velmi ranou – loni to byla Adora, kterou sklízíme před koncem června, jsou to první brambory, které prodáváme. K uskladnění máme odrůdy Marabel, Finka, Belana a Madeleine a červenou odrůdu Laura. Odrůdy obměňuje, zkoušíme i jiné – pro letošní rok jsme sehnali odrůdu Anuschka. Jedná se o spotřebiteli velice dobře hodnocenou odrůdu, uvidíme, jak se osvědčí u nás...

Jak vypadá rok, který přeje bramborům, myslím tím počasí, podmínky...

Brambory jsou celkem nenáročná plodina a daří se jim téměř všude. Potřebují především dostatek vody v rozhodujících fázích růstu – květen a červen cca 100 l/m² srážek. Co jim rozhodně nedělá dobře je dlouhotrvající sucho a vysoké teploty.

Z pohledu pěstování brambor je však nutné omezit jejich pěstování po sobě na stejném pozemku, důvodem je snižování výnosů a ochrana před karanténními a ostatními chorobami a škůdci.

Kdo jsou vaši odběratelé? Jak daleko se vaše brambory dostanou?

Našimi hlavními odběrateli jsou především okolní školy a hospody a restaurace. Zavážíme tedy do Býště, Holic, Rovně, Ředic, Sezemic, ale i do Pardubic. Současně s tím, jak se rozrůstá zájem i z řad konečných uživatelů, tak i naše brambory se dostávají do všech možných míst – např. Vysoké Mýto, Jičín, Kuřim u Brna. Nejdál jsme asi vezli brambory do Mutěnic na Jižní Moravě.

Vaše farma je zaměřena na rostlinnou výrobu, dovolíte si občas oddych a dovolenou?

Odpočívat se musí a u rostlinné výroby se to skloubit dá. V zimě jezdíme lyžovat, u letní dovolené je to o něco složitější, ale snažíme se jet alespoň na týden někam s dětmi. A pokud se zadaří a práce to dovolí, vyrazíme příležitostně na výlety nebo s manželem někam na prodloužený víkend.

Tohle všechno by ale nešlo bez našeho zaměstnance, na kterého se můžeme 100% spolehnout. A když je potřeba, vypomůžou nám přátelé a kamarádi. Je super, že máme kolem sebe lidi, kteří nás v naší práci podporují.

Kampaň Regiony sobě pomáhá regionálním podnikatelům i turistům v České republice

V letošním roce si Národní síť Místních akčních skupin připravila novinku v podobě webového portálu Regiony sobě. Hlavním cílem projektu je podpora venkovských regionů, podnikatelů, poskytovatelů služeb a jejich propojení s místními obyvateli a turisty. A právě pro návštěvníky jednotlivých regionů je portál velkým přínosem – doporučení na kvalitní služby, lokální produkty a volnočasové vyžití není nikdy dost.

Webový portál www.regionysobe.cz je uživatelsky přívětivý a každý může vyhledávat podle kraje, území MAS nebo zaměření podnikání – obchody a prodejny, potraviny a přírodní produkty, řemesla, rukodělné výrobky, služby, stravování a ubytování. Pokud tedy plánujete dovolenou, je portál Regiony sobě ideálním pomocníkem – můžete si vybrat ubytování nebo objevíte, co se v jednotlivých regionech vyrábí nebo kde si pochutnáte na místních specialitách.

Regiony sobě však neslouží jen turistům. Je to i potřebná prezentace pro lokální podnikatele, a to zcela zdarma. Projekt se snaží zlepšit ekonomickou soběstačnost venkovských regionů a rozšířit informace o kvalitních produktech a zajímavých službách – mnohdy ani soused neví, že Váš med je nejlepší v celém okolí.

A jak se místní podniky prezentují? Velmi jednoduše.

Každý podnik, poskytovatel služby, výrobce atd. v daném regionu se může spojit se svou Místní akční skupinou nebo přímo s Národní sítí MAS. Ta mu vytvoří medailonek poskytující základní informace, odkazy na webové stránky, sociální síť i fotografie. Každý má také možnost nabídnout voucher – předplacení své služby či produktu. Návštěvník webu si může voucher zakoupit a na jeho uplatnění se domlouvá přímo s poskytovatelem dané služby. A ačkoliv na začátku projektu tato možnost nebyla moc využívána, dnes je zájem o vouchery mnohem větší a těší nás, že se podnikatelé nebojí své produkty nabídnout a prodat.

Aktuálně je na portálu Regiony sobě téměř 2000 podniků, které veřejnosti nabízejí své služby. Pevně věříme, že toto číslo bude stoupat a bude více a více spokojených podnikatelů i zákazníků.

Barbora Vohralíková, MAS Holicko, o. p. s.

ZEGITA Originál – koření přípravek z Ostřetina

Čerstvé mléko z Ostřetina

Kreativní dílna a vzdělávací centrum pro děti a dospělé Artykadlo, Holice

Papaya šperky, Horní Jelení

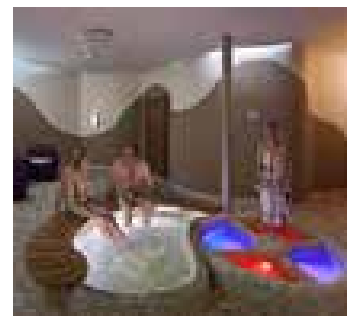
Zvěřina z Vysokého Chvojna

Restaurace & Penzion Zámeček, Vysoké Chvojno

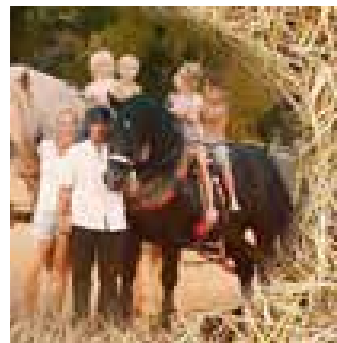
Vzdělávací centrum Paprsek, Dolní Jelení

Saunový ráj, Holice

Café Zemánek, Holice

Jezdecká stáj, Dolní Jelení

Zmrzlina u Pepeho, Holice

Slavnostní otevření lesního parku v Rokytně

V úterý 23. června odpoledne bylo na kraji obce Rokytno až nezvykle živo. Ze všech stran se scházeli i sjížděli zvědavci, aby se zúčastnili otevření nového lesního parku. Po dlouhých měsících příprav a následné realizaci slavnostně přestříhla pásku za přítomnosti obyvatel obce, návštěvníků i televize V1 starostka obce Petra Vrbatová a do lesního parku vkročili první návštěvníci. Ti malí spíše vběhli, aby mohli honem vyzkoušet některou ze 14 interaktivních naučných her (např. lesní piškvorky, pexeso, poznávačku zvířecích stop apod.) nebo se protáhnout na jednom z herních prvků. Návštěvníci si mohou přes aplikaci Lesní svět a QR kód díky chytrým mobilům poslechnout i zvuky zvěře nebo vyzkoušet, jestli dokážou doskočit tak daleko třeba jako zajíc.

Obec Rokytno má ve svém majetku poměrně rozsáhlé lesní pozemky, a proto se rozhodla realizovat tento projekt, aby pozvedla společenskou a rekreační funkci lesů. Tento projekt doslova oživil nevyužívaný kout lesa v blízkosti křižovatky silnic, kde kromě porostu nebylo doposud nic k vidění. Lesní park vybudovaný obcí Rokytno nabízí další možnost trávení volného času obyvatelům, kteří hledají odpočinek v přírodě nedaleko jejich bydlišť. 14 interaktivních prvků navíc zábavnou formou sděluje malým i velkým návštěvníkům informace o přírodě, která se nachází v našem okolí.

Lesní park byl vyprojektován na jaře v roce 2019 a o rok později na jaře 2020 byla provedena realizace, která byla finančně podpořena z Programu rozvoje venkova díky dotační výzvě MAS Region Kunětické hory. Pro zástupce MAS bylo tedy potěšením se slavnostního otevření parku zúčastnit, protože není nic hezčího než vidět hmatatelný výsledek úsilí a práce jak příjemce dotace, tak i MASy, která stojí po boku žadatelů o dotaci od samého počátku příprav až do konce realizace, kdy složka projektu v archivační skříni už nabývá slušných rozměrů.

V parku nechybí ani informační tabule s mapkou, která návštěvníky vítá hned u vchodu. Lesní park v Rokytně najdete na kraji obce hned na první odbočce doleva na příjezdu od Býště. Dá se tu i pohodlně zaparkovat. Rokytnem vede cyklotrasa č. 4256, takže je park snadno dostupný i pro cyklisty. Pokud se do Rokytna vydáte, neměli byste zapomenout navštívit výstavu autíček v Rokytně s výstižným názvem Klukovský sen, holčičkám vstup dovolen. Výstava čítá několik tisíc angličáků a dalších hraček a řadí se tak mezi největší sbírky v Evropě. Najdete ji v budově č. p. 146 a aktuální otvírací dobu na webových stránkách obce Rokytno.

Když už budete Rokytnem projíždět, můžete si tu i zdravě nakoupit. Na kraji obce ve směru od Sezemic najdete v areálu benzínové pumpy prodejnu zeleniny pana Soukala, která patří mezi certifikované produkty regionální značky KRAJ PERNŠTEJNŮ. Momentálně mají v nabídce mimo jiné dýně, cukety, červenou řepu, ale třeba i melouny! Všechny regionální produkty Kraje Pernštejnů naleznete na: www.regionalni-znacky.cz/kraj-pernstejnu/

A ještě zajímavost z přírody na závěr. Věděli jste, že v Rokytně najdete písčité duny? Jedná se o přírodní památku Přesypy u Rokytna s velmi specifickou faunou a flórou. Naleznete je hned přes silnici od lesního parku. Portál Kudy z nudy je označuje za největší českou poušť!

Projekt LESNÍ PARK byl finančně podpořen z Výzvy MAS č. 4 k předkládání Žádostí o podporu v rámci operace 19. 2. 1. Programu rozvoje venkova na období 2014 – 2020, Fiche 6: Neproduktivní investice v lesích.

REGENERACE PŘÍRODY A KRAJINY MUSÍ BÝT PRIORITY PRO VŠECHNY!

Nejen v Železnohorském regionu.

Klimatické změny jsou jevy složité. Informací je tolik, že jsou pro běžného občana matoucí. Aby měly šanci být alespoň z části dobře pochopeny a vyvolaly potřebné reakce, je nutno pracovat s konkrétním příkladem, který lidé znají, dokáží pozorovat, posoudit a správně vyhodnotit.

Železnohorský region již podruhé vyhlásil na svém území pro obce a školská zařízení vlastní grantový systém na podporu regenerace přírody a krajiny, a to bez zbytečných administrativních složitostí s jediným cílem – co nejrychleji navrátit do prostoru obcí, školních zahrad či krajiny různé formy zeleně.

Motto akce je jasné: Cokoliv je lepší, než nedělat nic...

K vytvoření jednoduchého vlastního grantového systému jsme

byli motivováni letitými špatnými zkušenostmi, kde poskytovatelé dotačních podpor na regeneraci přírody či přímo výsadbu stromů v krajině, jak ze strany ministerstev, tak Evropské unie, sice prostředky poskytují, ale s naprosto neadekvátní administrativní zátěží a podmínkami,

kteří mají lidé málokdy chuť nebo možnost naplnit.

MAS Železnohorský region vyvinula maximální snahu v období 2014–2020 v rámci Programového rámce Životní prostředí (SCLLD) přerozdělit do území několik milionů korun. Každý územní plán obce byl zhodnocen z hlediska vhodných pozemků k výsadbě, každý majitel vhodného pozemku dle katastru nemovitostí byl osloven, a přesto se nepodařilo značnou část financí do území přerozdělit. I když se tento jev týkal mnoha MASEk, velmi nás to mrzelo. Ptáte se proč? Z důvodů nereálné a nesmyslně nastavených podmínek bez snahy úřadů v průběhu období je korigovat na základě zpětné vazby z území a našich objektivních argumentů.

Z hlediska logiky věci, kde každý kousek zeleně a vysazený strom kdekoli je pro naši společnou přírodu prospěšný, poskytovatelé dotací si stanovují podmínky, např. výsadba možná pouze mimo

zastavěné území obce, pouze v průniku území MAS a CHKO, min. náklady 100 000 Kč, nutnost zpracování rozsáhlého odborného posudku... Proč? Tyto podmínky mají snad vliv na kvalitu výsadby a především následné péče? Jakýkoli strom vysazený na návsi snad není pro přírodu dobrý? I pár stromů podpoří krajinu a není nutno utratit tolik financí... V podobném limitujícím duchu jsou stanovovány podmínky ostatních poskytovatelů dotací. Je líbivé dát do médií informaci pro veřejnost, že se podporuje výsadba stromů, ale o svazujících nelogických podmínkách se již alibisticky nehovoří.

Proto je to u nás jiné. Hlavní podmínky jsou: k výsadbě musí dojít na pozemku v majetku obce (pozn.: obec je zřizovatelem školy, školní pozemky jsou tedy obce), aby bylo možno zajistit dlouhodobou péči, vč. financí na ni, finance jsou určeny pouze na výsadbový materiál, aby si lidé vysadili stromy sami a vytvořili si k nim vztah – například ve formě komunitního sadu. I výběr žadatelů je jednoduchý. Dle termínu zaslání žádosti a dle počtu obyvatel v obci tak, aby se podpořili ti „nejmenší“ aktivní žadatelé. Kdo se přihlásí jako první, na území jeho obce je uspořádána osvětová akce pro veřejnost ohledně výsadby stromů. Protože vysadit především ovocný strom není jen tak, jak si možná mnozí myslíme. Vše má své zákonitosti dané přírodou a žádné úřednické podmínky to nezmění.

V r. 2019 v Bukovině u Přelouče proběhl první ročník naší akce,

kde Dominik Grohman, nazývající sám sebe „potulným sadařem“, společně s Terezou Šmídovou, architektkou veřejného prostoru, prezentovali účastníkům, nejenom jak prakticky správně vysadit ovocný strom, ale především jak postupovat při volbě jeho druhu a funkce pro určité stanoviště. V roce 2020 se obdobná akce uskuteční v obci Mikulovice.

Na základě zájmu lidí vznikl materiál: Výběr ovocného stro-

mu, který dle návodných otázek a vhodných odpovědí vás dovede k volbě nejvhodnějšího druhu. Tento materiál bude součástí právě vznikající publikace: Příběh ovocného stromu – krása a bohatství venkova Železnohorského regionu, která je určena především školním dětem, ale bude čtivá a využitelná pro širokou veřejnost.

Neřídme se nesmyslnými pravidly, argumentujme a diskutujme o nich, nečekejme na dotace. Dejme se raději do výsadby dlouhověkých ovocných stromů na semenných podnožích s rozložitou korunou, které nám vydají své plody. Jakýkoli vysazený strom se počítá, protože přirozeně zadrží více vody v krajině. A protože voda znamená život, tak již nezbyvá, co dodat...

Kateřina Korejtková

Letošní rok jsme zahájili dlouho plánovanou výzvou z Programu rozvoje venkova na podporu živočišné, rostlinné výroby a nově i podpory občanské vybavenosti (podpora škol, spolků, hasičských zbrojnic a veřejných prostranství) v celkové výši 31,8 mil. Kč. Aktivita na podporu živočišné, rostlinné výroby byla určena pro zemědělské podnikatele na stavby, stroje v zemědělské prvovýrobě.

Do výzvy bylo podáno celkem 89 žádostí, z toho 52 žádostí na podporu živočišné a rostlinné výroby a 37 žádostí na podporu občanské vybavenosti. Na základě administrativní kontroly MAS a omezenou výši finančních prostředků bylo celkem podpořeno 60 žádostí, které budou moc být zaregistrovány k administraci SZIF. V 2. polovině září proběhnou semináře pro podpořené žadatele, kde se dozvědí více informací o dalších krocích v jejich žádostech.

Tato výzva byla avizována jako poslední výzva PRV v období 2014 – 2020. Avšak s vývojem nového období se připravuje přechodné období PRV, na základě kterého bude moc MAS ORLICKO vyhlásit minimálně 1 další výzvu. Bližší informace o jednotlivých aktivitách a jejich výších budou známy na podzim tohoto roku. Veškeré informace následně naleznete na webu MAS ORLICKO – www.mas.orlicko.cz.

MAS ORLICKO podpořilo i několik projektů z jiných operačních programů a oblastí. Veškeré podpořené projekty jsou zveřejněny na webu <https://www.masproorlicko.cz/>.

CYKLOPECKY
Východní Čechy

2020

15 cyklotras napříč Východními Čechami

Soutěž probíhá od 1. 6. do 20. 10. 2020.

Hrací karty k dostání v turistických informačních centrech a na www.cyklopecky.info

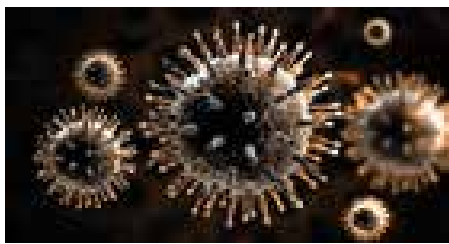

Soutěž Cyklopecky Východní Čechy 2020 se koná pod záštitou radního Pardubického kraje René Živného a radního Královéhradeckého kraje Pavla Hečka.

Beta-glukany, vitamín D, C a zinek = efektivní obranný štít proti virovým onemocněním

V posledních desetiletích se věnuje čím dál více pozornosti látkám, které doveďou přirozeným způsobem posílit obrannou schopnost organismu. Na špici zájmu se momentálně drží beta-glukany, které ve spojení s dobře známými látkami jako je např. vitamín C, D a zinek dovedou až překvapivě efektivně posílit přirozenou schopnost těla likvidovat virové, bakteriální nebo jiné infekce.

Virus - ilustrativní obrázek

Co je to beta-glukan

Beta-glukany jsou polysacharidy složené z glukózových molekul spojených β -glykosidovou vazbou (β = beta, odtud beta-glukany). Jinak řečeno jde o polymery glukózy. Najdeme je v buněčných stěnách obilovin, řas, bakterií, hub a kvasinek. Mají tedy různý původ a tím pádem i strukturu. Spojuje je to, že všechny nebo téměř všechny mají mimo jiné imunomodulační účinky (jsou imunomodulátory) = příznivě ovlivňují funkci imunitního systému.

Beta-glukany – účinná posila pro imunitní systém

V tomto směru se však liší intenzitou tohoto účinku – nejsilnějšími imunomodulátory jsou beta-glukany 1,3 a 1,6 pocházející z buněčných stěn kvasinek nebo hub. Oproti tomu např. beta-glukany z obilovin mají vlastnosti související s hladinou glukózy a cholesterolu v krvi.

Beta-glukany a imunitní systém

Beta-glukany posilují činnost imunitních buněk, konkrétně buněk nespecifického imunitního systému – neutrofilů, makrofá-

gů a dalších. Nespecifická imunita zahrnuje přirozeně probíhající procesy, které jsou vrozené a automatizované. V těle probíhají velmi rychle a týkají se všech cizorodých částic vniklých do těla – bakterií, virů a dalších. Poté, co jsou tělem identifikovány jako nežádoucí, přichází na řadu zmíněné imunitní buňky – neutrofilů a makrofágů, které se souhrnně nazývají fagocyty. Spouští totiž proces zvaný fagocytóza.

Při té buňka imunitního systému pohltí nežádoucí částici, rozloží ji pomocí enzymů na neškodné částice, a ty pak vyloučí ven. Fagocytóza probíhá v několika fázích:

1. Aktivní pohyb fagocytů
2. Přilnutí fagocytu ke škodlivé buňce
3. Pohlcení škodlivé buňky
4. Buněčná degradace škodlivé buňky

Úloha beta-glukanu

Samotné beta-glukany proti cizorodým částicím nepůsobí. Aktivují však buňky imunitního systému. Ty mají speciální receptory zvané dectin-1 citlivé na specifické beta-glukany. Jakmile se beta-glukan na tento receptor naváže, imunitní buňka se aktivuje a spouští se proces fagocytózy (= likvidace cizorodé částice). Jakmile fagocytóza skončí, makrofág zaniká a vypouští malé množství odpadních částic, které jsou dále zlikvidovány jinými částicemi (např. antioxidanty) nebo beze zbytku vyloučeny z těla ven.

Posílení role beta-glukanů

Aby však aktivace imunitního systému mohla fungovat, jsou v organismu potřebné dostatečné hladiny dalších látek:

- Vitamín D – funkce celého imunitního systému závisí na tomto vitamínu. Rybí tuk nebo pobyt na slunci byly dlouho před příchodem antibiotik vědomými nebo i nevědomými léky na nemoci jako je tuberkulóza.
- Zinek – tento minerál se užíval na posílení imunity už před tisíciletími – na pobřeží Itálie byl nalezený vrak lodi staré 2200 let s primitivními zinkovými tabletami. Zinek je stejně jako vitamín D jednou z opor imunitního systému.
- Vitamín C – tento známý vitamín podporuje činnost imunitních buněk, jako jsou neutrofilů a lymfocytů. Je rovněž velmi důležitý při okamžité odpovědi organismu

na virus chřipky.

Velmi se proto vyplatí užívat beta-glukany spolu s těmito látkami společně.

Proti čemu nás beta-glukany chrání nejlépe

Především proti infekcím horních cest dýchacích jako jsou chřipka nebo rýma, ale i další. Tento fakt je podpořený mnoha studiemi. Jedna zkoumala skupinu žen vystavených chronickému stresu. Suplementovaly 250 mg 1,3 a 1,6 beta-glukanů denně. Výsledkem bylo snížení infekcí horních cest dýchacích o 29% oproti 10% u placebo skupiny. Zlepšila se také celková kondice, nálada a energetická hladina.

Jiná studie zkoumala náchylnost k infekcím při užívání beta-glukanů u jedinců s velkou sportovní zátěží (účastníci maratonu). Ve srovnání s placebem měla skupina běžců užívajících 250 mg 1,3 a 1,6 beta-glukanů denně snížený výskyt symptomů chřipky a nachlazení po maratonu o 37%.

Závěrem – kde se beta-glukany přirozeně vyskytují

Například v kvasnicích, mořských řasách, obilovinách, ale hlavně však také v Hlívě ústříčné.

Autor článku: Tomáš Kouřil

Naše doporučení pro ty, co mají rádi houby:

Žampionárna a hlívárna
Doly u Luže, 538 54 p. Luže
Mob.: 603 961 259
pasekovi@tiscali.cz
www.pasekovi.estranky.cz

Doporučení pro ty, co mají rádi vitamíny a potravinové doplňky:

Česká firma - Rapeto, a. s.
Čeliv 17, 349 53 Kokašice
Tel.: +420 374 692 506
info@pangamin.cz
<https://www.pangamin.cz/cz/>

Záměry Informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje

Cíl:

- Bezplatné poskytování informací různými způsoby, především elektronickými formami komunikace

Témata poskytovaných informací:

- Uplatňování principů společné zemědělské politiky
- Rozvoj venkovského prostoru
- Náležitá aplikace zákonných požadavků a dodržování zásad správné zemědělské praxe
- Ochrana spotřebitelů (potravinová bezpečnost)

Formy poskytovaných informací:

- Internet, e-mail, SMS
- Zpravodaje
- Osobní kontakt (semináře, konzultace)

Informační podpora:

- Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha (ÚZEI)

Pracoviště Informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje

Pracoviště Chrudim

Poděbradova 909, PSČ 537 01 Chrudim
II. patro č. dv. 214 a 215
Ing. Vanda Rektorisová, Msc., tel. 469 622 390
e-mail: oakcr@chrudim.cz

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Tvardkova 1191, PSČ 562 01 Ústí nad Orlicí
I. patro č. dv. 210
Ing. František Smítal, tel. 465 553 267
e-mail: agr.kom.uo@seznam.cz

Pracoviště Svitavy

Olomoucká 26, PSČ 568 02 Svitavy
I. patro č. dv. 32
Ing. Josef Gracias, tel. 461 531 724
e-mail: aksv@nexta.cz

Pracoviště Pardubice

Křičeň 102, 533 41 Křičeň
Ing. Josef Štěpanovský, tel. 607 115 245
e-mail: oakpa@volny.cz

Na jednotlivých pracovištích získáte mnohé potřebné informace k zemědělské problematice.

Informace pohodlně a zdarma!

Pokud budete chtít dostávat důležité informace v elektronické podobě, pošlete svoji poštovní i elektronickou adresu emailem či formou SMS na:

brozkova.agrovenkov@seznam.cz

agrovenkov.uo@tiscali.cz, nebo mobil: 604 676 492

Vaše rozhodování bude efektivnější a spolehlivější!

Budete o všem vědět včas a zdarma!

Na internetovém portálu www.agrovenkov.com v oddíle Zemědělské komodity mohou registrovaní uživatelé využít KOMODITNÍ BURZY pro prodej a nákup svých produktů!

Na internetovém portálu www.agrovenkov.cz v oddíle Legislativa najdete českou i evropskou legislativu týkající se zemědělství a venkova. Česká legislativa je v plném posledním znění s barevným označením změn. Vybranou legislativu je možno registrovaným uživatelům na požádání zaslat v elektronické podobě!

Ing. Lenka Brožková
ředitelka
AGROVENKOV, o. p. s.

Ing. Smítal František
předseda správní rady
AGROVENKOV, o. p. s.

Zpravodaj Informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje je vydáván za finanční podpory MZE, dotačního programu 9.F.e. - Regionální přenos informací

11. října 2020

130. VELKÁ PARDUBICKÁ SE SLAVIA POJIŠŤOVNOU

Pardubické závodiště

www.zavodistepardubice.cz